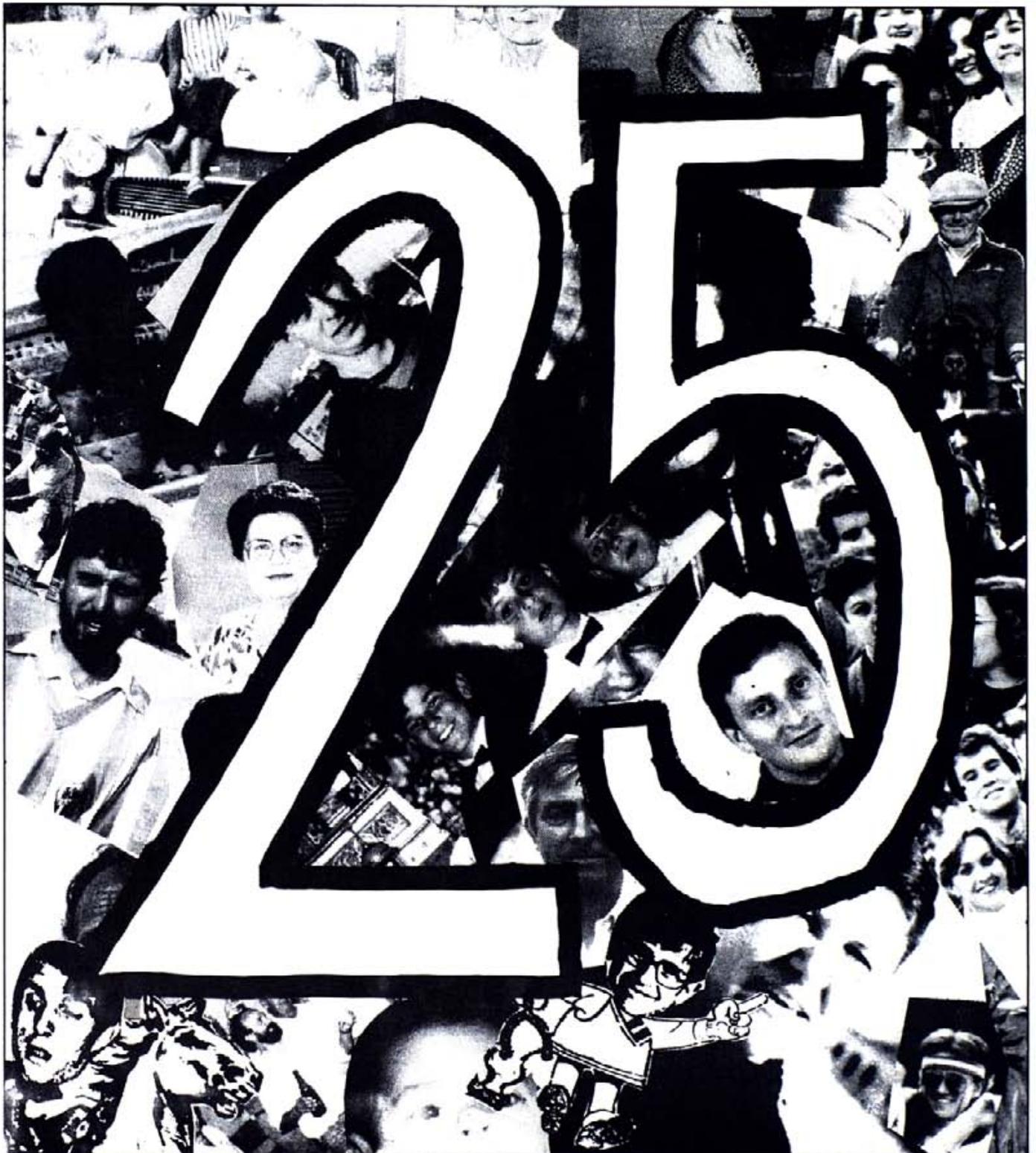

diez y cosas

Dezembre 1991
Número 25
Calonge (200 ptes)

dies i coses

Aquesta publicació
no té cap finalitat
lucrativa
Desembre 91
Nº 25

Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE

Preu: 200 Ptes.

CONSELL DE
REDACCIÓ

Margalida Adrover
Bel Rigo

Jaume Vallbona

Maties Adrover

Pep Estelrich

Guillem Roig

Maria Adrover

Jaume Julià

COLLABORADORS

Joan Grimalt

Jaume Rigo

Toni de Porreres

Toni Taconer

Maria Josep Coll

Bartomeu Marí

Teo Cabanes

Joan Gasull

Miquel Pomar

Migjac s'Horta

Jaume Serra

Marc Vallbona

Bonaventura Vadell

Miquel Adrover Fiol

FOTOGRAFIA

Pep Estelrich

Sebastià Bonet

M. Adrover Caldentey

Jochen Würhmann

Agraïm totes les
col.laboracions i els su-
port de qui s'anuncia a
les nostres planes i de
qui ens llegeix

DL 148-1988

IMPRIMEIX

Informacions Llevant, S.A.

Tel. 55 03 28 - MANACOR

Els escrits d'aquesta
publicació expresen
únicament l'opinió
dels seus autors

CONTINGUT D'AQUEST NUMERO

Vint-i-cinc	3
Crònica	5
Coses	6
La nostra gent...	11
Dies i gloses	15
Enquesta	16
«Demà em trobareu mort»	18
Cuina	19
Conversa amb...	20
T.V. Felanitxera...	21
Trescapuig...	23
Andreu Rigo Rotger nou batle de S'Horta	24
Mil tres-centes milles marines	25
Sa plana verda	27
L'esport és cosa bona	28
1991 balanç del nostre futbol	30
Cosme Adrover	32
Rafel Roig	33
El personatge d'actualitat	34
Flash Esportiu	35
C.D. Alqueria	38
L'Esport i el Nin II	39
La veu de la terra	40
El lladre fotut	44

Vint i cinc

La màquina Olivetti amb que es va fer pràcticament tot el primer número

Amb aquest DIES I COSES surt amb el número vint i cinc i compleix el seu quart any de vida.

Aquell primer número, de fa quatre anys, era el resultat de la convergència d'altruïstes interessos ben diferents, l'esport, la cultura, l'ecologia, la notícia local, l'humor, etc, canalitzats a través dels amics que ens posàrem a escriure, dibuixar, reduir i ampliar fotocòpies, retallar paper i més papers, maquetar pàgines per a, finalment, fer la fotocopiada final que varen esser aquell porp d'un centenar d'exemplars del número 1. El vàrem vendre a dues-centes pessetes -preu que es manté fins ara- i d'aquesta manera en guanyàrem un capital de prop de dues mil pessetes amb les quals continuàrem l'empresa.

Cada un dels número que fèrem el primer any va esser una vertedera aventura; nits i nits de feina, i qualque dia sencer per tenir enllestida la maqueta i fotocopiar-la a Can Cirer en el termini que ens havíem proposat. Al cap d'uns quants números, era l'impressor qui ens exigia entregar el papers un determinat dia, i creis-nos, mai ho fèrem abans.

Un dia del mes de febrer d'aquell primer any, dos de nosaltres erem a Sant Joan, no recordam per quines qüestions, i casi per casualitat topàrem amb la seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, va esser providencial, trobàrem un dels dirigents, amb qui parlàrem i d'aquesta manera vàrem entrar a l'associació. Sense les sub-

L'aplec dels 15 primers números luxosament enquadernat

vencions que a través seu aconseguírem de les institucions, ens hagués estat molt difícil sobreviure. El tercer número ja va aparéixer amb el logotip de l'Associació, a més d'esser imprés a una impremta «com cal» i bona de preu -això gràcies a la informació obtinguda a l'Associació de Premsa Forana-. A partir d'aquests moments fèrem un tiratge de tres-cents exemplars.

Sortien números; ara el tres, llavors el quatre, el cinc, el sis..., tot era voluntarisme però el cansament ja començava a sentir-se i els molts col.laboradors que hi va haver al segon número, cada vegada tornaven més pocs -cada bugada perdiem un llençol-. El número set no va esser acabat en el termini que ens exigia l'impressor i vàrem haver de tornar a la fotocopiadora de Can Sirer.

La confecció del número vuit va esser encara més patètica. Fou maquetat exclusivament per un de nosaltres, el qual hi va dedicar tota una nit, fins a les set i mitja de la matinada, i al cap de tres quarts d'hora era a l'ermita dels franciscans de Petra, a on impríem la revista, el frare-impressor, no podia esperar més.

Al següent número molt diferent, ens tornàrem a replegar una bona colla. Un de nosaltres va comprar una màquina d'escriure elèctrica amb diferents tipus de lletra, i amb gent i noves tecnologies, a més vàren venir les primeres subvencions treguérem un exemplar de luxe amb cinquanta-dues pàgines, amb el tipus de coberta

L'ordinador actualment principal eina per confeccionar la revista

que fins ara s'ha mantinguda. Aquest número va sortir per les festes de Sant Miquel, i aquestes mateixes festes pensàrem de constituir una Associació Cultural que fes de suport legal a la publicació de DIES ICOSES i des de la qual ja pensàrem de fer altres activitats.

Pel novembre i pel desembre varen sortir sengles números amb tota normalitat; acabàrem el primer any.

El segon any va venir de forma molt diferent, a la feina del 88 hi havíem deixat l'ànima i el fetge. Pel gener no va sortir cap número, no ens sentíem capaços de mantenir el ritme de feina fet fins aleshores. Aquest any en vàrem treure quatre, de números: per primavera, a l'estiu, a la tardor, i a l'hivern, i no em maquetàrem cap d'aquests, tot va ésser feina de l'impressor. A partir d'aquest moment duiem a maquetar i imprimir la revista a Manacor, la qual cosa va encarrir molt el tiratge, però al manco vàrem vèncer la idea de deixar-ho anar tot.

Continuàrem amb el tiratge de tres-cents exemplars fins que el número de tardor es va exhaurir el primer dia que va ésser al carrer, no ens va quedar cap exemplar. El següent número férem un tiratge de cinc-cents exemplars.

Fou aquest any, però, que amb més temps i tranquil·litat es va constituir ES MAJORAL, l'Associació Cultural que ens havia de donar suport legal com hem dit abans i des de la qual ens proposàrem de fer moltes coses, els estatuts parlen fins i tot, de «excursions en bicicleta». De llavors ençà, som una cosa semblant a una empresa amb el seu propi C.I.f., d'aquesta manera, alguns de nosaltres ens llevàrem el pes d'haver d'ésser la persona responsable davant Hisenda.

Des «d'Es Majoral» s'han fet moltes de coses, s'han organitzat conferències, tornejos esportius, a més s'han format equips de bàsquet, futbol, tennis, etc., amb el nom de la revista, els quals han participat a diversos tornejos per les rodalies i en guarden alguns trofeus.

Un moment del muntatge del número 23

Acabat el segon any, amb quinze números, férem unes cobertes de luxe per qui els volgués guardar millor, feia goig veure aquell llibrot de cuir -potser sigui plàstic-, i les lletres daurades amb el nom de la nostra revista DIES ICOSES.

El tercer any decidírem treure un número cada dos mesos -igual que enguany-, i casi ho aconseguírem. No recuperàrem la notícia fresca del primer any, però vàrem seguir sortint treballs i notícies interessants sobre diversos temes, sobre cultura, esports, etc. foren cinc números amb una considerable quantitat de pàgines, una mitjana de quaranta per exemplar.

Aquest any ens acabàrem de modernitzar, compràrem un ordinador i una impressora que va costar més de mig milió de pessetes. Va ésser necessari l'ajud dels sants més propers a Déu per sortir-ne vius. Ja estàvem modernitzats, era difícil comparar la vella Hispano Olivetti amb que férem el primer número amb tots aquests enginyers d'alta tecnologia. Amb aquests nou mitjans tornàrem a pensar en maquetar la revista altra volta nosaltres, però fins i tot amb l'ajud de l'ordinador és ben necessària la mà d'obra, però a més, ha d'ésser má d'obra especialitzada -pocs de nosaltres sabíem manejar aquesta nova eina.

Ha estat enguany quan hem aconseguit altra vegada tornar a fer tota la revista a Calonge abans de dur-la a la impremta -el número 23-. Ara bé, la feina va caure casi tota sobre un de nosaltres i es va cansar, d'aquí el parèntesi que vàrem fer entre el 23 i el 24 entre els quals va haver-hi casi mig any, fins que el passat mes d'octubre ens reunírem els que havíem estat sempre més implicats en la revista i reprenguérem la tasca: HEM ARRIBAT AL NUMERO 25 cosa que celebrem com si es tractàs d'unes noces de plata!!!

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

4 Novembre.- Ens va deixar Madò Sebastiana Rigo de Can Lau. Al cel sia.

10 Novembre.- Bunyolada a la Llar del Padrins, per l'Associació d'Amics de la 3ª Edat de Calonge i Cala d'Or, allà on tots varen passar un horabaixa ben alegre.

14 Novembre.- Totes les Associacions de la 3ª Edat de la Comarca de Migjorn varen poder anar a les matances de La Ponderosa. Eren 450 persones, que quan hagueren berenat varen anar a fer una volta per Porto Cristo, Cala Bona, Cala Millor i Cosat des Pins per tornar cap a La Ponderosa i sopar d'un tradicional sopar de matances.

23 Novembre.- Noces d'en Joan Puig i Na Maria del Pilar. Enhorabona a tots.

29 Novembre.- Mor a Calonge Sor Teresa Oliver Domínguez a l'Edat de 88 anys. En Pau descans.

El mateix dia començaren els actes de les Festes Patronals de Sant Andreu amb l'exposició de Pintura i Escultura «Santanyí 91», amb obres de Covas Vidal i Maria Sua, a la Sala d'exposicions de les col·leccions de «Copinyes i Cornets», d'Eladi Torres, La de «Maquetes Navals» de Joan Piña, Eladi Torres i Pere Vidal i la de «Talles Precolombines i d'altres cultures» d'Angel Pillao a La Casa de Cultura. Per acabar el dia Els Doctors Teo Cabanes i Bartomeu Marí oferiren una conferència amb el títol: «Aspectes sobre l'esport».

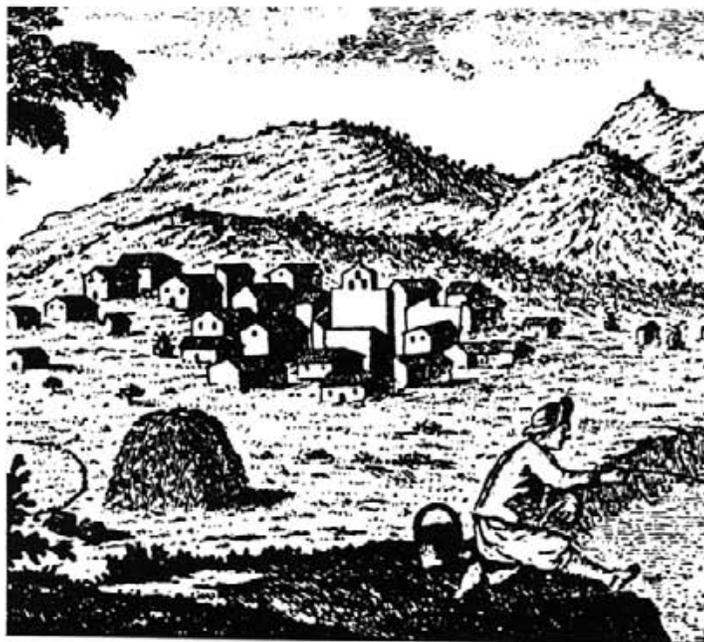
30 Novembre.- Es varen casar a Calonge en Toni Lluís Vallcaneras Sar i na Sebastiana Adrover de Can Ganxo. Enhorabona, i molts d'anys.

Festa de Sant Andreu. Es celebrà ofici Solemne amb sermó a càrrec de Mn. Jaume Serra Pons, cantaren la Coral de Sant Andreu i el grup Ordi Broix realitzà el ball de l'Ofrena. A continuació hi hagué refresc per tothom.

Més tard a les instal·lacions de la residència de la Tercera Edat i hagué la competició entre el Grup de Petanca de la Tercera Edat de Santanyí i el Club de Petanca de Portocolom en el primer torneig de Petanca.

Després Ball de Saló i entrega de trofeus amenitzat per l'orquestra Brisas.

1 Decembre. Dinar del 15ª aniversari de la fundació de la Llar de la 3ª Edat de Felanitx, a la qual assistiren en representació de la 3ª Edat de Calonge i Cala d'Or 12 calongins i 5 persones de Cala d'Or.

Encara a les festes de Sant Andreu, es realitzà un concert per la Coral Sant Andreu i la Banda Municipal en commemoració del segon centenari de la mort de W.A. a l'església parroquial.

2. Decembre. A la Llar de la 3ª Edat es va celebrar una conferència sobre els primers auxilis a càrrec de la Doctora Palou Garau.

6. Decembre. Va néixer en Maties Adrover Nartín, fill d'en Macià Paulo i na M. Angeles. Enhorabona a tots.

11. Decembre. En Truc de Can Pau va esser batejat. Enhorabona al pare adoptiu, en Toni Pau, al padrí jove Tomeu de Cas Senyor i la padrina jove, En Toni Ganxo. Que el vegem créixer amb salut i felicitat.

23 Octubre. Neix a Cala d'Or, en Jaume Adrover Palou, fill de Na Bàrbara de Can Mel i en Toni de Can Palou. Enhorabona a tots.

El mes passat ens va passar per alt aquest neixament, encara que sigui un poc tart l'hem vengut passar perquè trobam que val més tart que mai.

COSES

Amb aquest darrer número de DIES I COSES tanquem la col·lecció del volum 2 d'aquesta revista. Aquest segon volum inclou els números 16 al 25, els quals seran luxosament enquadernats.

Si estàs interessat en guardar aquests exemplars de la revista amb la nostre enquadernació -tal i com es va fer amb els números 1 al 15-, entrega aquests 10 exemplars ben guardats i amb el teu nom i telèfon dins el número 16 a qualsevol dels membres del Consell de Redacció o on compres DIES I COSES habitualment.

La revista «Dies i Coses» de Calonge vuelve a editarse

M. Adrover C.

CALONGE.- Después de cinco meses sin aparecer a la venta, desde finales de noviembre vuelve a editarse la revista de información local, *Dies i Coses* de Calonge. Este parón, provocado por -según publica la misma revista- un largo período de desorganización, se ha visto superado y los componentes de la redacción, apoyados por la redacción, apoyados por la Asociación de Vecinos «Es Majoral», se proponen que la nueva etapa de *Dies i Coses* sea mejor que las anteriores y que su publicación siga contando con el apoyo que desde siempre han tenido por parte de sus lectores.

Dies i Coses de Calonge es una revista de información local que también hace alguna incursión informativa en los pueblos vecinos del municipio de Santanyí. Sus componentes en el consejo de redacción son todos jóvenes de esta localidad; Margalida Adrover, Bel Rigo, Jaume Vallbona, Matias Adrover, Pep Estelrich y Guillem Roig son los artífices de que esta publicación vea de nuevo la luz.

Diario de Mallorca, 12, Dic, 91

Pareix esser que han començat les obres de l'Hospital de Manacor...

El passat dijous dia 14 en Biel Brunet, un jove de Petra, va començar amb una excavadora les obres del nou hospital.

Aquest hospital s'ha de construir devora del Centre de Salut, just darrera el Quarter de la Guàrdia Civil.

Aquesta bona notícia pel nostre poble no és just en part, perquè per fer un hospital amb un pressupost de 3.000 milions és necessari moure bastant més gent.

El ministre de Sanitat ha manifestat que entre 1994-1995 començarà a funcionar, ara bé, actualment hi ha més de cent establiments sanitaris en construcció, aturats i no se sap quina és la situació del de la comarca de Manacor. El temps ho dirà: si ha estat una enganyada o si de veres s'ha començat a construir l'hospital, després de cinc anys de la nombrosa manifestació a Ciutat.

Maties Adrover

CODOSA
IMATGE D'OR
Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESIONAL**

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

*col.laboradors de
dies i coses*

Els joves altra vegada es reuneixen

Com ja sabreu, l'any passat es va formar el grup infantil i juvenil MARINA de S'Horta.

El passat dia vint-i-tres d'octubre es va tornar posar amb marxa. Com l'any passat es divideixen els grups per edats i els posaren a la seva sala amb els seus respectius animadors. Però enguany hi hagué una novetat: el grup de segon de B.U.P. formaren un grup de joves que pertanyen al mateix Marina, que feren la funció de preanimadors, i seran un grup apart. La funció dels preanimadors consisteix en: ajudar els animadors i aprendre a ser-ho. Cada quinze dies es reuneixen amb els al.lots i ajuden els animadors en tot el que poden; els altres quinze dies es reuneixen amb els seus animadors i comenten les coses positives i negatives que han experimentat amb

els al.lots. Com a grup a part tenen pensat fer acampades, sopars,...

El passat dia trenta-u de novembre i u de desembre feren la primera trobada amb el grup de Felanitx i Cala d'Or. La trobada fou a Costitx ens ho passàren molt bé.

En aquests moments hem fet una cistella de Nadal i venem bitllets per recaptar doblers pel pròxim estiu anar de campament. També per recaptar doblers tenim pensat fer actuacions per tot el poble de S'Horta. Hi quedau tots convidats.

Tot el grup MARINA de S'Horta us desitjam un bon Nadal i molta salut i alegria en aquest proper any.

Grup Marina

Com cada any, per aquestes festes, en Xesc Forteza ha estrenat una obra al Rialto. Enguany es titula «Puja aquí i veuràs Porto Pi». «Dies i Coses» ha mantengut una petita entrevista amb motiu d'aquesta obra:

-Quins són els artites?

-Es mateixos que quasi sempre: Na Margaluz, Na Paquita Bover, En Joan Maria Melis, En Joan Bibiloni i una novetat, es jove Montserrat.

-Me contes un poc de que va aquesta comèdia.

-Es damunt un divorci, però no vull dir res més, m'estim més que l'aneu a veure.

-Sa dit que havies de fer una pel.lícula amb en Pajares, què hi ha d'això?

-No, no hi ha res perque no mos hem entesos ja que jo tenc ses dates massa plenes.

-Com va s'escola de teatre?

-Va perfectament, funciona així com toca.

-Quines condicions hi ha per entrar a n'aquesta escola?

-Cap ni una. Qui vulgui aprendre a fer teatre... com que es preus són tant tant baixos se pot dir que hi pot anar qualsevol.

-Què demanes per l'any 92?

-Que no s'acabin ses coses perque pareix que tot s'acabarà el 92, que continui el 93 i el 94 i que es futbol vagi millor que no va ara.

-I a sa gent que te vagi a veure que li demanaries?

-Que pagui s'entrada. Ja, Ja....

Maties Adrover

Entrevista amb...

L'ermità Mauro Adrover Superior de l'Ermita de Valldemossa

No fa gaire dies la COPE féu entrega a la Congregació diocesana d'ermitans de Sant Pau i Sant Antoni de la «P» de populars. El Superior de l'Ermita de la Santíssima Trinitat de Valldemossa, Mauro Adrover Mas, de Calonge, amb quaranta anys de vida eremítica, ens comenta el fet.

-Què significa per a la Congregació la concessió d'aquesta distinció?

-S'ha reconegut el bé espiritual i també material que al llarg de 350 anys han fet els ermitans a les diferents ermites de Mallorca. Públicament s'ha valorat el nostre esperit de sacrifici, oració, contemplació.

-Quin és l'estat de la Congregació d'ermitans a Mallorca?

-Actualment tenim tres cases, dues pròpiament ermites, Betlem d'Artà i Valldemossa. 15 membres i un novici.

-Com passa el dia un ermità?

-Ens aixecam a les 5'45, tot seguit una hora i mitja d'oració a la Capella entre Laudes, Ofici de lectura, Rosari, meditació, repòs, berenar i treball de 8'30 a les 12. Lectura particular, dinar, pregària del migdia, recreació en comunitat. A les 3 del capvespre pregària de Nona, treball, Vespres, sopar, Completes i cap a les 10 del vespre acabam la jornada per retirar-nos a reposar. Pregària i treball.

-Quin missatge pot oferir un ermità a l'home d'avui?

-L'home d'avui no ens entén, perquè no entén la vida de contemplació, de silenci, d'oració. No fa gaire el Bisbe ens deia que la nostra tasca eremítica és ben necessària dins l'Església, encara que no s'entengui. Nosaltres inter-

rogam l'home d'avui.

-Quin futur té la vida eremítica a Mallorca?

-El futur de la Congregació està en mans de Déu. Jo visc molt esperançat quan veig les inquietuds que té un sector de la joventut, a pesar de la inconstància que trobam per tot arreu. Els joves tenen coses ben bones, són prou generosos.

La Congregació continuarà encara que en número si guem manco. Els ermitans en no s'han d'acabar.

Dóna goig parlar amb els ermitans. Són homes de pau, que sembren pau en el cor dels visitants.

Joan Pons P.

Full Dominical

15 de Desembre del 91

L'any 2000 hi haurà un 26% més de casos de càncer de pell, segons els estudis de l'ONU

Un informe del programa sobre el medi ambient, de les Nacions Unides (ONU), revelava que degut al forat de la capa d'ozó hi haurà un 26% més de casos de càncer de pell. També s'informava que si aquesta capa pert un 10% més d'espessor, a final de segle, hi haurà un augment anual de 1.750.000 casos nous de catarates.

Aquesta capa d'ozó actua com a filtre dels raigs ultraviolats procedents del sol.

Quan pert aquesta funció per disminució de la seva espessor, la radiació solar directa, provoca càncer de pell i mal als ulls.

Els científics arribaren a la conclusió fa uns anys, que la causa d'aquesta pèrdua de l'ozó està en els gasos amollats per una sèrie d'indústries.

Les darreres investigacions han demostrat que aquests raigs, originen un dèficit de la capacitat de resposta immunològica de l'organisme; i també hi haurà un considerable augment de les malalties infeccioses.

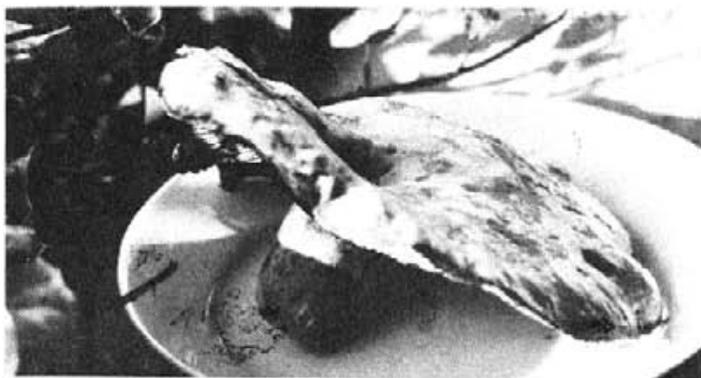
Es creu que el còlera, la tuberculosi i el sida, seran la primera causa de mort en el món a partir de l'any 2000.

BOUTIQUE CALA D'OR

C. Santanyi, 2

CALA D'OR

Això són esclata-sangs!!!

N'hi havia que deien que enguany no era anys d'esclata-sangs. Idò si que hi van errats; que ho demanin a na Miquela Tanca, que el passat 6 de desembre va trobar un esclata sang de cinc-cents grams de pes.

Ella no ens ha volgut dir a on té s'agre, però esclata-sangs d'aquesta mida -del redó d'un plat- creim que s'han de poder afinar de ben lluny. Si poguéssim fer-ne planter, encara que fos a un hiverner segur que aviat podríem fer la competència a na Margalida Pinya.

Idò, ves enhorabona Miquela, i que us el mengueu amb salut i que cada any els pogueu trobar més grossos.

Coses curioses

*A principi de segle, els científics rusos varen desenterrar a prop del riu Beresovka, a Sibèria, el cadàver congelat d'un mamut, animal extinguit des de fa uns deu mil anys. La carn estava tan ben conservada que, una vegada fou descongelada, va esser cuinada i menjada pels investigadors a una festa que celebraren.

*En torn a la Terra giren uns 70.000 fragments amollats de diversos llocs de l'espai.

*Un ordinador amb la mateixa capacitat de memòria que el nostre cervell cobriria tota La Península Ibèrica.

*Per obtenir un quilògram de safrà, hauríem de recollir un milió de flors d'aquesta espècie.

*Fa 250 milions d'anys, el Pol Sur estava situat en el lloc que ara ocupa el desert del Sahara.

*El preu d'un gram de interferon, substància biològica que és utilitzada per el tractament d'enfermetats com el càncer, sobrepasa es 1000 milions de pessetes.

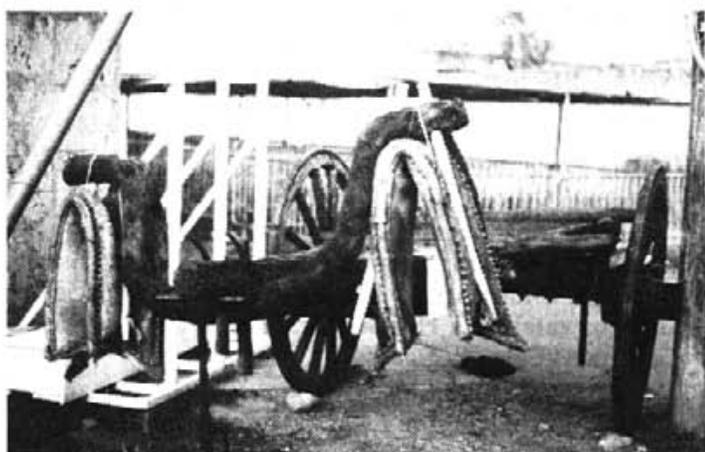
*L'estiu de 1.989, la sonda espacial Voyager va descobrir Tritón, un dels satèl·lits de Neptú, erupcions tipus greises de 8 quilòmetres d'altura i centenars de metres de diàmetre.

*El doctor Maties Robles va trobar l'any 1985 a Santander un esclata-sang que pesava 4.200 kgs. Va esser inclosa en el Llibre Guinness com a l'esclata-sangs més gros d'Espanya.

*A cada passa que donam imprimim en terra, mitjançant la sola de la sabata, mils de milions de mol·lècules oloroses de àcid butíric, que poden esser arrossegades fàcilment per un ca.

Toni de Porreres

I Fira de Mostres de Mallorca

La càmera de Comerç, IFEBAL i el CIM han organitzat la I Fira de Mostres de Mallorca, que es celebrarà a l'Hipòdrom de Son Pardo del 24 d'abril al 3 de maig de l'any que ve.

L'objectiu és reunir els diferents sectors de la nostra economia autòctona dins una única convocatòria, clarament comercial, en la qual, tant i tendran cabuda expositors de particulars, com empreses amb una projecció nacional o internacional.

Els sectors Nàutics, turístics, d'artesanía i de construcció, no tendran, pareix, lloc dins aquesta primera fira, ja que segons els organitzadors ja consten amb Fires pròpies.

Son Pardo reunirà expositors sobre alimentació, sector domèstic, automoció, tallers, mobiliari d'oficina, esport, vídeo, maquinària i piensos agrícoles, sector industrial i disseny de modes.

El director de la I Fira, Pau Taura, és conscient que les ganàncies de les dues primeres fires són una incògnita, però amb un pressupost equilibrat espera aconseguir en dos o tres anys uns 30.000 metres quadrats d'expositors destinats a aquesta mostra.

XV Aniversari de la Llar de la Tercera Edat de l'Insero de Felanitx

Del dia 23 de novembre al 7 de desembre s'organitzen les jornades commemoratives del XV Aniversari de la Llar de la Tercera Edat de Felanitx, aquí tenim un resum del que foren aquests actes:

Dia 23 de novembre.- S'homenatjà a les persones majors de 90 anys. A dins l'acte, i després de l'anomenament dels padrins majors hi hagué un parlament a càrrec de Jaume Martorell, Director General de la Conselleria de Cultura del Govern Balear. Seguidament s'entregaren obsequis als homenatjats. Intervengueren les autoritats assistents i l'acte acabà amb un concert de la Coral de Felanitx, dirigida per Jaume Estelrich.

Dia 24 de novembre.- A l'Auditori Municipal es representà l'obra teatral «Els Calçons del Mestre Lluc» a càrrec del Grup Artístic de l'Associació de la 3ª Edat de Llucmajor. A continuació gran fi de festa.

Dia 27 de novembre.- Al Local Social actuació del Duo musical «Nila's».

Dia 28 de novembre.- Al Local Social, Aina Moll, directora de la campanya de Normalització Lingüística, va fer una conferència sobre el tema: La presència de la llengua catalana a Hispano Amèrica, a través de les Universitats i Cases Regionals.

Dia 29 de novembre.- A la llar, amb orguestra.

Dia 30 de novembre.- Es va fer l'inauguració d'una pista de petanca, amb l'actuació dels equips Campió i subcampió de la Llar Reina Sofia de Palma, en el Camp Municipal d'esports. L'horabaixa Cursa ciclista de cintes preparades pels tallers de la Llar amb sorpreses a la Plaça Espanya. Seguidament Gran festa organitzada pels veïns de la mateixa plaça.

Dia 1 de desembre.- El dia de la Festa d'Aniversari, hi hagué Missa Major a l'església Parroquial amb el cant de la Coral Infantil «Els Aucellets», dirigida per Miquel Pelleró. Després va tocar la Banda de Música de Felanitx i més tard es celebrà el dinar de companyerisme a La Ponderosa, al qual seguí un bon ball amb orquestra.

Dia 4 de desembre.- S'organitzà un ball de pagès amenitzat pel grup dels sonadors de la Llar.

Dia 6 de desembre.- A l'Auditori Municipal hi hagué Balls Regionals amb els grups de les Cases Regionals de Aldalucia, Aragó, Extremadura, Galicia i Balears.

Dia 7 de desembre.- Representació de l'obra «Qui no la fa de jove la fa de vell» pel Grup «Pou del Rei», de l'Alqueria Blanca. En el transcurs dels actes la Comissió d'Acció Social visità i obsequià totes les persones majors impedides.

A Cala d'Or ja tenen pista de monopatins

Els al.lots de Cala d'Or ja estan contents, han aconseguit allò que volien. Ells, en sortir d'escola o els horabaixes de l'estiu tenen ganes de fer quatre voltes amb monopatin, però per tot els feien fora pel renou i la perillositat que aquest esport suposa, per la plaça Costa, per la plaça del Pueblo i tantes altres.

Cansats d'això, els al.lots decidiren anar a l'Ajuntament que finalment els ha aconseguit la tant desitjada pista. Ara poden botar, córrer, tirar-se i fer tot el renou que vulguin a la seva pista, que, com a única companyia té una dotzena d'oliveres.

Pintures

D'or

Calonge

La nostra gent

N'Antoni Adrover Alou de ca'n Paulo

Fotografia feta pel gran fotògraf Jeroni Juan Tous, damunt l'era de Can Paulo. En el grup hi ha molts de coneguts de Calonge, s'Alqueria i Santanyí, entre ells, l'eminent folklorista Antoni Galmés, que anà a Can Paulo per conèixer com ballaven.

En el ball d'una mateixa, una jota o un copeo, no hi ha cap balladora per molts de canvis de punts que faci o revolti cap a dreta i esquerra, que sigui capaç, de fer-li perdre el compàs i no sapiga desfer-se'n. Balla bé i amb finura, amb elegància i naturalitat, com si per ell ballar fos tant mormal com l'alenar o caminar. Parlam de n'Antoni de Can Paulo

Gent de molts de pobles de Mallorca i també des de ciutat han anat a ca seva per aprendre a ballar els balls tradicionals de la nostra terra.

A Calonge són molts els qui saben ballar mateixes, es gràcies a ell. I ell és també per ventura el que té més mèrit pel qual al nostre poble ha tornat resorgir l'afecció pel ball de pagés. Per això, fa dos anys que per la festa de Sant Miquel li varen retre un homenatge regalant-li una placa commemorativa.

Però n'Antoni, sap fer moltes més coses que ballar. Té altres afeccions molt interessants i dignes d'esser contades.

Va néixer el mes de març de l'any 32 a casa pairal de ca'n Paulo que és allà on viu. Casat amb na Maria de ca'n Vallena, tenen quatre fills dels quals tres ja són casats. En Simó el fill petit, estudia música i sona el violí de primera i no hi ha cap setmana que no vagi per ací o per allà a tocar el violí en els balls de pagés. També té un net que s'assembla al padrí i en els set anys ja toca ben xalest les castenyetes i el guitarró.

L'ofici de n'Antoni és el de pagés. Herència de son pare, té un hortet en es Clot des Pou, que la torrentada del 89 les hi va fer mal bé. Ara es dedica quasi exclusivament al conrrament de terres de secà.

Sabem que a ca seva en temps del seu pare desiera en feien festes per això li demanam que mos conti de que anaven aquestes festes.

Quasi cada diumenge a l'horabaixa feiem un ball a es pati de davant ses cases. Venien els veinats i qualcú més d'enfora i també de s'Horta. Na Joana-Aina de Can Mitjanit i ses al.lotes de Can Puput solien venir motles de vegades. Na Joana-Aina Mitjanit va esser sa que me va mostrar de ballar quan jo era al.lot. Es temps de parlar metles feim paladisses i llavors menajavem meló i sindria i soliem acabar ballant un poc.

-Qui eren els sonadors?

-Mon pare sonava sa ximbomba. També venien a sonar l'amo en Tomeu Fuster, l'amo en Jaume Pau, l'amo Macià Rito i en Joan Gerrer. Si no teniem sonadors feiem manbelletes i cantavem tonades de la pagesia. En acabar es ball sempre teniem qualche cosa per menjar, coses del temps. Meló, sindri, boniatos, bullits, bunyols amb mel o lo que fos.

-Com feieu les ximbombes?

-A ses ximbonbades les feia mon pare mateix, amb un caduf de sa sinia que estàs un poc espenyat i una pell de mé. Sa darrera, encara deu esser per cas meu germà, tenia una pell que era molt forta i se va arribar a aguantar sense sa corda. A sa pell la banyaven i una vegada ben amarrada l'estiraven ben estirada i llavors la fermanen en es caduf o en es cossiòl.

Els anys que seguiren a la guerra, a la casa de can Marinons, al costat de la de Can Paulo, hi estaven els soldats encarregats de guardar els presos que feien la carre-

tera i ses parets de devers lo nostro, també les varem tractar i com que aquells eren uns anys de molta estretor de coses de menjar, a ca nsotra a vegades les donarem pa i sobrassada o figues seques. A més de presos els manaven estrets i els castigaven. Un dels càstics més corrents era que quan sen tornaven de cap en Es Pujol les feien anar carregats amb una pedra.

Els soldats venien, un poc d'amagat, en es ball de ca nostra. Un dia es capità els hi havia trobat i es soldats estaven retgirats pensant que les castigarien, però no va passar res sinó que, es capità també va voler venir una vegada en es ball. Un dels soldats, que era un poc així, li deien en Dàtil, el volien fer ballar i ell no volia però va fer una glosa

Sa jota volen que balli
i jo no la sé ballar
que la balli sa senyora
amb el senyor capità

En es capità li va agradar molt la glosa i va estar molt content d'haver vingut en es ball de ca nostra.

A les vetllades de matances o d'altres bauxes a més de ballar feien jocs: Barret davant, barret darrera, sa moixeta gang o el joc de ses cueretes.

Per jugar a ses cueretes feien un rotlo amb tots els que volien jugar i se donaven ses mans un amb s'altre. En mig des rotlo se ni posava un amb ets ulls clucats amb un mocador. Es que estava aclucat, s'acostava en es que feien rotlo i amb ses mans tocava sa cara dels enrevoltats i si endivinava qui era, aquest entrava a cinc es rotlo i feia sonar dues cueretes de fusta com si fossin unes castanyetes. Es que estava aclucat s'encalçava i quan l'agafava ell era es que s'havia d'aclucar. Era un joc molt divertit, perquè en aquell temps, es podien tocar un poc sa cara a ses al.ltes era tot lo món.

Però d'entre les curolles que té n'Antoni, segurament que per la que té un major apassionament és pels coloms, coloms de tota casta però principalment pels missatgers. La columbofolia és la seva gran afeció de tota la vida. Perteneix a la Societat Columbòfila Missatgers de Santanyí i maldament era, per culpa d'altres quefers, no participa en els concursos, té un bon colomer ple de coloms. I bastaria un tres i no res per tornar engabiar els colomets i enviar-los a fora per participar en els campionats. Són nombrosos els diplomes i trofeus que aquest bons animalets li han fet guanyar.

-Li demanam en que consisteixen aquestes competicions de coloms.

-En línees generals consisteix, que des de Mallorca enviam es coloms a dins una gàbia a una altra banda i a una hora determinada es amollen i ells per instint venen cap a es seu colomer. En es colomer hi ha un rellotge que marca s'hora d'arribada i es que ve amb més poc temps guanya.

-Des d'on els amollen?

-Ses amollades des de punts de Mallorca solen esser amollades d'entreno. Es campionats solen esser des de sa Península: Alacant, Ciutat Real, Almeria, Villanueva de la serena...

N'Antoni en el moment de rebre un diploma guanyat per un colom seu

-Quin temps necessita un colom per venir d'aquests punts?

-De Palma solen emprar setze o desset minuts. D'Alacant, normalment venen en cinc hores, encara que n'hi ha que han arribat en tres i mitja o quatre. Depen molt del temps que faci. Ses proves de gran fondo solen esser d'entre els vuit-cents i els nou-cents kilòmetres.

-I aguanten tant de temps sense descansar?

-Unn colom en plena salut pot volar nou hores sense aturar-se. Ara que com els altres esportistes, es coloms, han d'estar en forma, s'han de cuidar. Han de menjar allò que toca, han de pasturar, volar molt. Per tenir coloms bons ho han de controlar bé. Es colomer ha d'estar en cuidat, tractar-los amb carinyo. Es colom han de conèixer l'amo i l'amo ha de coneixer cada colom. Es caminar per terra i pasturar fa que es coloms tenguin molt bona salut.

-He vist que hi ha coloms que duen unes anelles a un peu. Qué són?

-Sa federació dóna a cada un, unes anelles i unes fitxes. Cada colom té una anella i una fitxa amb sa qual des de qualsevol punt pot esser identificat i a través de les Societats columbòfiles poden saber aquell colom d'on és. A ses anelles de sa federació les posen en es colomins quan tenen de cinc a deu dies i quan són grosos, aquestes anelles no se lleven a no ser que els espenyen o que tallis es peu des colom. Quan un colom que està fixat passa d'un amo a s'altra també s'ha d'entregar sa fitxa. A través de les Societats columbòfiles, la federació amb quines fitxes té cada soci perquè registra les que té donen.

N'Antoni amb la seva germana en el temps que formaven part del grup de balladores de Calonge

-Fa molt de temps que vas de coloms?.

-Vaig començar quan tenia quinze ó setze anys. De tot d'una no anava en es concursos, però més endavant me vaig associar a la Societat columfòfila de Santanyí. Quan em vaig entusiasmar més de tot va esser després de que arribàs es primer colom meu des d'Alacant. I de cada dia més.

-Com se fa per tenir bona raça?

-N'hi ha que ho fan d'una manera i altres d'un altra. N'hi ha que per tenir una raça més pura cerquen fer colles de coloms d'una mateixa familia, però es meu sistema es creuar mascles i famelles de diferents families, perquè pens que així surten es coloms més sans i més forts.

-He sentit dir, que els falcons fan molt de mal als coloms?.

-Si que és ver, però a mi també m'agrada molt veure es falcó quan ataca en es coloms. Es una cosa d'admirar. Jo hi ha vegades que quan he vist un falcó, amoll es coloms per veure'l pegar. Es ver que perds qualche colom però per mi l'espectacle val la pena. Es coloms ho veuen venir d'enfora, i ja ho crec si se'n fan de por. Hi ha vegades que un colom, com que sap que s'hi juga sa vida, cerca a la desesperada un lloc on amagar-se. A vegades volen entrar per un finestró d'un casa o sostre i si no endivinen bé s'endret, peguen una bufatada i cauen morts en sec.

-Deu saber greu que et matin un colom que tu has criat?

-Clar que en sab, però es coloms han d'aprendre a defensar-se i a força de practicar ja arriben a saber-ne ja. Ets coloms de petits, sense haver vist mai cap falcó, ja saben que per ells es un contrari gros.

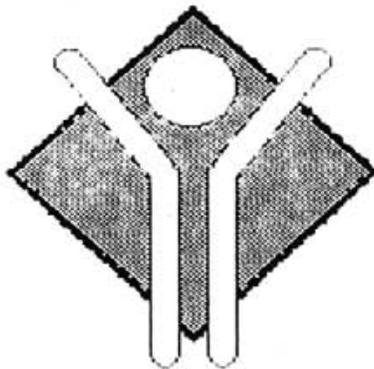
-Aquest colom voladors, Tots són de Mallorca?.

-N'hi ha que en duen de fora; holandesos, belgues. Jo no n'he comprat cap mai d'estranger, però me n'han donats. un senyor m'hen va regalar dos d'holandesos.

Crec que si ens ho haguèssim proposat, hauriem xerrat tot un horabaixa de falcons, coloms i colomins, perquè es d'admirar, la gran afecció que hi té n'Antoni, però hem de tallar caps per deixar lloc als altres.

Amb l'esperança d'haver sabut transcriure les paraules que amb tota l'amabilitat del món n'Antoni ens ha contat, li agraïm els moments que ha tengut a bé dedicar als lectors de Dies i Coses.

Marc Vallbona

SUPER CALA D'OR, S.A.

HIPER D'OR ELS DESITJA
BONES FESTES I ELS
CONVIDA A PARTICIPAR DE
LES SEVES OFERTES.

Dies i Gloses

Hem perdut s'identitat?

En memòria en es padrins i com a deura d'humilitat per lo molt que mos em passat i que des de l'eternitat el seu cosset es deu fer bocins mirant com es mallorquins estam perdent s'identitat.

Sé que els hem defraudat molts renegant de sa soca els que hi deixaren sa moca defensant aquesta roca i l'honor de haver-li nat i molts en haver-ho heretat just fan embulls de sa troca.

Per un moment jo deman que mos sentiguem com a nins recordant aquells padrins ses reflexions que mos fan que al món s'honor més gran es sentir-se mallorquins.

Ja no hi ha res com abans no existeix sa confiança sols es pensa en sa venjança i no s'embruten ses mans no es fien ni es germans, padrinet sent anyorança.

Mallorca ha estat conquistada per grecs i també romans pels barbars i musulmans i de s'art de les seves mans cultura mos ha quedada però sempre s'ha respectada sa llengua agermanada des Paisos Catalans.

Sembla que som minories ja, els que el mallorquí parlam i de bades diven que estam a dins ses autonomies quatre paraules dites igual que vanes profecies i com més va, més reculam

Uns culpen en es turisme que li és millor el castellà altres sé que n'hi haurà que culparan al franquisme mos trobam dins un abisme que per no morir hem d'espolsar.

Els nostres cotums d'abans, el nostre seny i cultura aquell tracte i «ternura» que mos feia sentir germans tot mos ha fuit de ses mans mesclats d'aquesta «bassura» de gent d'Extremadura andalussos i murcians

Noltros els natus d'aquí sembla que hem baixat sa coa anam en «barca» sense proa el timó mos han fet botir a penes sentim mallorquí sentim anyorança d'ahir i el nostre llevat no tova

Som iguals que els caragols i sempre arrufant sa banya assustats de la gent extranya que a base de dar-nos canya ocupen els nostres redols.

Gent que inclús no sap llegir de cova o de llivanya gent inculta i e xtranya que s'ha escolada aquí sovint els hem de sentir que els que parlen mallorquí es que renegam d'Espanya

Lo del mallorquí, o català a s'escola avui en dia jo tant no l'alabaria perquè no ho veig massa clar si en a ca seva arribar llavors sa llengua canvia.

Per jo poder donar un sí, a pesar de s'ombra morta serà en obrir una porta sempre et sentis mallorquí.

Me pens que un empleat públic, almanco d'aquí l'haurien d'exigir sempre parlar i llegir en llengua de sa comunitat per no veure enterrat en poc temps el mallorquí.

Sa culpa no sé d'on vè però no ho puc saborir que el forasterum d'aquí se vulgui prest exhibir d'alemany o de Anglès i diguin no entendre res en parlarlos mallorquí.

Pens que res hi podem fer tant sols passar el rosari no hi val diccionari d'en Moll ni de N'Alcover sembla estam a lo darrer que lo que hem de menester és la «bendició» des vicari.

Per mi és molt exagerat
i no me cau massa bé
que sa gent externa que ve
que amb mallorquins s'es casat
tot d'una quedi imposat
el parlar en foraster

Creis-me que això és una merda
no sé com acabarà
no es tracta de rotular
en mallorquí cada carrer
lo que conegut, ja sé
per desgràcia no tornarà,
i me voldria equivocar,
és tothom sentir xerrar
en mallorquí pes carrer.

Poc importa en es padrí
democràcia o dictadura
i si tracta de locura
a qui intenta posar censura
en es parlar en mallorquí
milenario arrelat aquí
per herència i natura.

Que els importa a Madrid
les nostres penes i alegries
i que venen ses tonteries
d'haver-nos de taxar els dies
en que podem alçar el dit.

Me sembla com un pegat
de polítics d «poca monta»
que d'ordinaris no es donen compte
que fora del test han vessat.

Ordenació lingüística
me semba com un pegat
un negoci per l'estat
gastos de publicitat
a exigir que sigui xerrat
sembla que ningú s'arrisca
—no comprendo— diuen a mado
Francisca
ses placers des mercat.

Que sàbiguen els immigrants
que tant que volen resistir
que de s'ensenyança d'aquí
els seus fills hauran de sortir
tots ells mallorquins-parlants,
que lluitam sense descans
per emprar tots com abans
sa llengua del nostre padrí
i ningú pot impedir
que parlem el mallorquí
dins els Països Catalans.

Sembla que fons ha tocat
es mallorquí avui dia
no és per deixar la pagesia
perquè abans tot es sentia
pels pobles com per Ciutat
és per l'excés de bondat

que hem tengut pel qui venia,
pensant que no entenia
mos ha duit a s'agonia
de perdre s'identitat.

Lo que s'ha de menester
pens que no se podrà aconseguir
que torni es mallorquí
ser sa llengua des carrer
i qui no l'entengui bé
que es miri de desxondir
que jo ho he de fer així
si un dia me'n vaig, també.

Aconsellau-me padrí
si ves ranci aquest fet
vos ho deman com a net
ja que no hem puc aclarir
si lo milenari d'aquí
mos arriben a exigir
per xerrar-lo dur un carnet.

Que apenes es xerra ja
és lo que avui contempla
una veritat com un temple
i ningú ho pot negar.
Deixam anar el «pelear»
polítics i predicar
si voleu res, amb l'exemple

Per poder-me decidir
jo, a donar s'aprovat
tot empleat de l'estat
que ocupi càrrec aquí
primer he d'aconseguir
veurer-los xerrar i lletgir
sa nostra llengua amb claretat
que s'obliguin des pegat
que per ells sempre és estat
s'insult i es discutir
amb això poc deu lluir
pens, la vostra qualitat
els fets vos han retratat
polítics i vos vull dir
que actuant així
és ben igual que afegir
aigua dins es banyat.

Si no l'enterres endins
els ocells se'n duen es gra
això és lo que va passar
però sé que no serà
mai el cas dels calongis
que per sentir-se mallorquins
com ells no en podreu trobar.

Per gloses guapes i fines
cercau en Jaume Julià
si vos he arribat a cansar
des d'aquí em vull disculpar
jo i firm, en Joan Marines.

Joan Marines

Nadala Noltros petitons

Quina il·lusió
Ja arriba el gran dia
que neix de Maria
el Nin petitó.

Neix aquest minyó
per estimar-nos
i per donar-nos
la salvació

I amb Ell tendrem
s'amiguem millor
per això anirem
tots a adorar-lo.

I noltros petitons
amb devoció
l'hi canterem cançons
de pau i d'amor.

Jaume Julià Adrover

Plor per una font que enterraren

Vora mar altre temps treia
són producte liquoral.
Jones, llevamans, margarides,
dones, homes, nins i nines
la bevien vora el blau.

No consta besassis els llavis
dels companys d'Odisseu.

No puc agafar les mans
d'aquells que l'assassinaren.
son nom de «Ses Jonqueres»
mai no podré oblidar.

Per una font que finí
dues me'n brollen a Faç

Jaume Serra
Roma, maig 1988

Enquesta

1. Què demanaràs als reis?
2. El millor del 91
3. El pitjor
4. Com passaràs les festes de Nadal?
5. Com veus el 92?
6. Què vols pel 92?

JAUME ROSSELLÓ ROTGER

Estudiant

1. Un cotxe nou, unes botes.
2. Les acampades amb els amics.
3. La guerra, Rússia i Es Golf.
4. Passant-ho bé amb els amics i familiars
5. Molt esportiu i cultural, i molt llarg.
6. Pau i amor i ulls per veure-ho millor.

JOSEFA Mª BARCELÓ BONET

Estudiant

1. Carbó i un cotxe
2. Les noves amistats que he fetes.
3. La pèrdua d'amics
4. A «Tope» amb els meus amics.
5. Molta de gent.
6. El carnet de conduir.

MIQUEL BARCELÓ I MANRESA.

Capellà

1. Un cotxe.
2. La vida i la salut.
3. La peresa i el desànim.
4. Estimant els amics, les persones i molt més la família.
5. Amb un poc de temor.
6. El benestar per tota persona humana.

CATI COMPANYY. Empresaria

1. Un 6 a la Primitiva i salut que és el que importa.
2. Que hem estat bons i hem anat tirant.
3. Aquesta guerra que hi havia i el renou per si ens arribaria.
4. Voldria passar-les bé amb la família.
5. Me pareix que serà més bo que el 91, però no se sap mai.
6. Salut i pau i que vinguin molts de turistes. Així tot anirà bé.

AINA MARIA CAPÓ BONET.

Dependent

1. Que hi hagi salut i vinguin ben carregats.
2. Per jo ha estat un bon any perquè he fet un viatge preciós
3. Que tot i haver estat bé nosaltres molta gent ha patit els desastres de la guerra.
4. Esper que bé, amb la família i els amics.
5. Per ara molt bé. En les Olimpíades pareix que ha d'esser un bon any.
6. No deman gaire cosa més que enguany. Si és com el passat ja em va bé.

PEPE HERNANDEZ. Hosteleria

1. Feina i felicitat.
2. Les vacances a Praga.
3. No he tengut res dolent.
4. Nit de Nadal feliç perquè veuré cantar la Sibil·la a la meua filla i al de cap d'any donant sopar als que vendran al restaurant.
5. Crec que serà un any bo per a nosaltres cara al turisme que és d'allò que vivim.
6. Em conform que sigui com el 91.

TONI ADROVER. Picapedrer

1. Salut i feina i quatre duros que no faltin.
2. El naixement del meu fill Jaume.
3. Gràcies a Déu no em tengut res molt dolent.
4. Amb la família i qualche botella de Xampany.
5. Més mogut que el 91
6. Pau i seguretat

MARGALIDA BARCELÓ

Empresària

1. Salut, sort i qualche regalet.
2. Un viatge que vaig fer
3. El mes d'agost
4. Nit de nadal amb la família i de cap d'any amb els amics.
5. Em conform que sigui com el 91.
6. Que hi hagi pau en el món, encara que sigui difícil aconseguir-ho.

PAU VALLBONA

1. Juguetes ja no n'he de menester. Salut i qualche dobler per gastar.
2. La millor cosa varen esser les festes del poble.
3. Tot ha estat bo.
4. Que no hi hagi cap de nou, molta d'alegria i a menjar torró.
5. El trob un poc difícil de veure. Les coses es posen un poc massa serioses.
6. Salut i sort, i que tota la família estigui bona.

MARGALIDA MAIMÓ
Mestressa de casa

1. Salut i pau. I trob que em podrien dur una bicicleta.
2. Que hem passat bon estiu i que hem estat bons.
3. Que ha plogut molt tard pels pagesos.
4. Com sempre anirem a matines i ferem un dinar familiar el dia de nadal.
5. Que si no s'arregla un poc el món no sé a on arribarem.
6. Que estiguem bons.

Mª MAGDALENA ESTELRICH.

1. M'agradaria que me duguessin el darrer compacte de Na Marina Rossell, però m'agrada que sigui sorpresa.
2. El vespre que vàrem anar al Castell d'Alaró i vàrem jugar a cartes.
3. Les mal-de capades que tencci no hi ha manera de sortir-me'n.
4. Esper passar-ho bé, molt bé.
5. Olímpic, sobre tot per la T.V. Sols un any més, això sí, esperant que hi hagi moltes coses bones.
6. Que tothom estigui content i no hi hagi més desastres ecològics i s'aturin de fer ciment.

JOAN VADELL PALMER. Jubilat.

1. Que s'enduguin el costipat; la loteria no m'importa, ja que em basten els doblers. Voldria també, que m'arreglassin els papers per anar a l'atur, perquè m'han llevat la feina de

dur els al.lots a escola i ja hem fet les matances i no tenc por per arreglar.

2. La platja.
3. Que he tornat vell.
4. No sé com, per ventura a la discoteca.
5. No ho veig gaire bé.
6. Que ens vagi bé.

GUILLEM MAS ALOU

Estudiant 2on F.P.

1. I jo que sé tio!
2. L'estiu per disfrutar del motoret.

3. La professora de comptabilitat que m'ha suspés
4. Aniré de marxa.
5. Molt llarg, ja que hauré d'estudiar molt.
6. Vull guanyar tots els partits de liga i fer campió.

BARTOMEU ADROVER.

Estudiant de C.O.U.

1. Estava pensant de demanar-los una vaca però després de l'experiència amb la cabra crec que ho deixaré anar.
2. L'enllumenat del poliesportiu
3. Tele 5 i Antena 3.
4. Si parles de la nit de Nadal i la de Cap d'any, encara no ho sé, però pots estar segur que començaré a treballar en les reparacions d'un bot que s'en va anar a fons ja fa anys.
5. Et contestaré aquesta pregunta després dels exàmens.
6. Aprovar C.O.U i la selectivitat pel mes de juny.

«Demà em trobareu mort»

El sen Lau era un homonet vell, madur diguem més bé, que, així com s'apropaven els anys del seu traspàs, que ell imaginava imminent, i al que, com més anava més por li tenia, cavil·lant com ho haurà de fer per a llevar-se de damunt aquella maleïda por que fins i tot li feia passar nits sens aclucar un ull, es digué a si mateix: el millor per a fer-me fugir la por a la mort, serà sortir-li a camí, ben cara alta, ben rentat, ben net. Enganayar-la, amb una paraula. Esperar-la d'assegut, i què fa ell?. Va a ca'l notari a fer testament del poc que tenia: un bocí de terra amb una pomera i una vintena d'ametlers, una casset a la vila, a la qual ell vivia d'un sol agiuavés, però amb un corral ben ample. Mitja dotzena de cadires, un lit, una taula, un bufetet i unes duescentes mil pessetes a la caixa.

El mateix dia que havia fet testament a toc d'avemaria es presentar a l'església a confessar-se. Després passà visita als veïnats de més prop, als seus parents, per a acomiadar-se d'ells.

S'havia anat preparant per dedins per a aquell dia, fent-se a la idea que aquella nit s'havia de morir. Deixà la casa ben neta i tot ben arreglat i a punt de pastora mia com abans de prendre un llarg viatge. Fins i tot pagà l'enterrament a la funerària i l'ofici a la Parròquia: «Demà em trobareu mort».

«Conco que deis ara?. Aquest homonet per mi mos perd es capet. Ai! en tornar vell...! Ja ho val Bon Jesús, senyor Deu meu?. Ja ho val. L'hauré de mostrar en es metge!»

«Tio, li diu un nebot, volem que vengui a jeure a ca vostra anit?»

«I per què?. No t'he mester gens!. Em trob ben bo, gràcies a Déu, però demà em trobareu mort».

Aquell bon home no s'era descuidat del més mínim detall i ben a la idea que demà, quan el sol sortiria i qui sap si, abans de trencar l'alba, hauria despertat a l'eternitat.

S'afica al llit, («demà em trobareu mort») i no se podia dormir. Estava més o manco tranquil. Tot ho tenia a punt i en ordre. L'ànima neta per la confessió; havia resat les devocions de costum que sa mareta morta feia tant temps li havia ensenyat.

Deu ser aspre el glop de perdre l'alè?. Ja ho veurem. Comenen-nos a Déu i serà allò que Ell voldrà.

Toquen les dotze. Aquestes campanades del rellotge de la casa de la vila, mai més no les tornaré sentir. I mira que les he sentit moltes vegades en aquesta videta meva ja no gens curta!

I es posa a recordar...El que més li venia a la memòria eren els anys de la infentesa, els seus pares i els primers amics. L'esposa tan bona. I perquè havia de morir tan jove aquell angelet de Déu?. Em sortirà a camí. Abans de demà de matí qui sap si ja l'hauré vista i mon pare i ma mare tants anys fa ja morts tots dos...

I la son no venia i la mort tampoc. Em sent que no es torbarà gaire. Prest sentiré tocar a la porta de la cambra i em diran: Au, anem!. El teu ciri ja s'ha acabat. El ble ja tira les darreres coces i oli no n'hi queda gens. Ni cera. Ni claror. I deixaré aquest cosset meu que m'ha fet tan

bona companyia.

Aquest parillos de dits, aquesta pell seca que pareix paper d'estrassa, aquets ullons que ja s'apaguen...Tenc por, molta por. M'emocion massa! Ai! que serà l'emoció que em matarà. Ai, una fallada de cor i estiraré els potons. Em senyaré «En nom del Pare...» que em pens ja sentir potades. Si, ara m'arriba. Ja ve. Ja és aquí.

Una xiuladissa d'ocells que s'encalquen per les taulades i s'espolsen el poi per dins les canals. Toquen set battalades molt lentes a la casa de la vila. El veïnat treu el carro i la bístia. Un sol calmant i una terra que es deixa besar d'ell, obrin un dia novell, tranquil. L'ençaten, més bé. Toquen el darrer de la missa primera. Dins la casa, el rellotge de caixa tica-tac.

Abelles i papallones matineres treballen dins flors. Una llimonera farcida de fruit aroma el corral i les parets.

«Ohh!! I no m'he mort, Cap com aquesta. Ja diuen que la mort és reguitzera; va als que en fugen i fa el sord als que la criden. I ara com me present?: Demà seré mort, demà seré mor?. S'en riuran de mi. Quina passada, Déu meu!. Ja ho veig, m'he errat d'un dia. Això serà demà que em moriré pel que veig. Quin dia més preciós!. Un dia de regal, un dia de franc per viure. N'assaboriré tots i cada un dels minuts i segons. M'en vaig a contar la feta l'amo en Pep d'es Cassino i a madò Xapeta i al sen Tòfol.

Més, sí. La mort arribà a venir. No l'endemà, ni l'altre, ni al cap d'un any ni dos. Trenta quatre anys el feu esperar. Na «Sensbutxaques». Quan la veure digué: He nascut dos pics i en moriré un. He viscut dues vides i una sola mort. Trenta quatre anys de regal. Em mor tranquil, content, agraït. He tengut més, molt més del que volia i esperava.

Jaume Serra
Santanyí. Maig 1979

Receptes de Cuina

Sopar nadalenc

Un any més, com sempre, ja tornam a ser a les festes de Nadal i haurem de començar a pensar que hem de fer per la nit de Nadal.

Jo començaria amb un bon aperitiu ben variat, gambes, unes patates farcides, unes croquetes de peix o de pollastre, i tot el que hi vengui bé, sempre que siguin coses casolanes.

Com a primer plat, jo, faria pebres farcits, acompanyat d'un bon vi blanc o rosat, i com a segon, ja que m'agraden les coses senzilles, i bones de fer, llom amb ametles. Aquí sí que hi ha d'haver un bon vi negre, sense que falti un bon pastís de Nadal, torrons, xampany, i tot el que es vulgui afegir, tantes coses apropiades per aquestes dates.

La cosa principal és que hi hagi humor i bona salut per fer una vetlada amb companyia de familiars i amics.

PEBRES FARCITS:

-2 pebres de «piquillo» per persona, Coves de rap, Salmó, Gambes pelades, Tronquets de cranc.

SALSA:

-Ceba, mantega, vi blanc, farina, el brou del peix, llet.

Bullirem les coves de rap, un tros de salmó i una partida de gambes. Quan estigui bullit amb poc brou, treurem el peix i reservarem el brou. Esflorarem el peix amb un parell de tronquets de cranc i farem una pasta com si haguéssim de fer croquetes. Omplirem els pebres amb aquesta pasta.

Lavors sofregirem la ceba amb un poc de mantega, hi posam una copeta de vi blanc, ho deixam reduir un poc i hi afegim una cullerada de farina, quan sigui rossa, el brou i la llet. Esperam que s'espesseixi un poc i quedi com una crema. Posam la crema dins una palangana de form i damunt d'ella, els pebres. Adornam amb les gambes pelades. Ho encalentim uns minuts dins el forn abans de servir.

LLOM AMB AMETLES

Llom, ceba, conyac, brou de carn, ametles picades, farina, pebre bo, sal.

Trossejarem el llom en medalles. Els adobarem de sal i pebre bo. Els enfarinolarem i passarem per la paella, i els posarem dins una greixonera de fang.

Després sofregirem una ceba rallada, un copeta de conyac, un tasset de brou de carn, una picada grossa d'ametles i farina per fer-ho tornar espès.

Aquesta salsa la tirarem dins la greixonera per damunt de la carn i ho deixarem un instant al foc.

Es pot acompanyat de patata frita o verdures saltejades o el que vengui de gust.

PER FER LA TORTADA

Una coca magdalena, conyac, cafè, sucre, mantega, bessons de nou o d'avellana, xocolata de cobertura, xocolata blanc.

Farem una coca Magdalena normal, la xaparem de pla i l'emborratxarem de conyac. Després hi posarem un sostre de crema de moka que es fa així:

Dins un tassó gros de cafè hi fondrem 3 cullerades de sucre i ho espessim amb mantega amb la batidora fins que es faci una crema no massa espessa.

Damunt aquesta crema hi posarem compost bessons de nou o d'avellana. Taparem amb l'altre tros de coca.

Fondrem xocolata de cobertura al bany-maria i hi tornarem mesclar nou o avellana segons el gust. La cobrirem per totes bandes. Damunt l'adornarem amb xocolata blanca fent el gust de cada un amb unes bones lletres de BON NADAL.

Esperam que vos surti tot molt bo, molts d'anys i molta salut per disfrutar-ho.

Conversa amb...

Sa Padrina de Sa Taverna

El quinze de gener de 1967, el diari «BALEARES» es feia ressò d'una notícia a Calonge. En un simpàtic article en Perico Pomar entrevistava a madò Miquela de sa Taverna amb motiu del seu cent aniversari, hem volgut reproduir aquesta entrevista quasi 25 anys després, feta a una persona que va arribar a esser testimoni de 108 anys d'història de Calonge.

El dia de Sant Sebastià, Madò Miquela de Sa Taverna complirà cent anys. Amb totes les seves facultats mentals i amb molt bon humor entre altres coses ens ha assegurat: «Es porc, ses faves seades i es vi amb sucre, són una bona medicina per arribar en es cent anys».

Madò Miquela Adrover Clar, «madò Miquela de Sa Taverna», de Calonge, com si res —al menys això ens ho ha dit ella— el dia de Sant Sebastià, complirà cent anys.

L'hem visitada a ca seva, allà on ella acabava d'arribar d'un refresc de les noces d'una neta. Eren les sis de s'horabaixa i s'anava a jeure.

-Cada dia vos n'anau a jeure tant d'hora?

-Més o manco quasi sempre són les vuit. Avui m'en vaig a jeure a les sis perquè he anat de festa.

-I a quina hora vos aixecau?

-Devers les deu.

-Contenta d'haver arribat a n'és cent anys?

-Molt. Sap que em fan de cas.

-Quin es es secret per arribar a centenaria?

-Fer bonda, menjar poc i faves seades a rompre i beure vi amb sucre.

-Voleu que facem un repàs a aquests cent anys?

-Venga mem... Tammateix li he de dir que no em pareix que faci tant de tens que redol pel mon.

-Qui es es seu record més llunyà?

-De quant els jornals se pagaven a 14 dècimes, que jo sempre donava a n'és meus pares.

-Vos ereu filla única?

-No. Vàrem arribar a ser dotze germans. Un bon esplet, no ho trobau?

-I a quina edat vos vareu casar?

-A n'és vint i un anys.

-Què vos va costar el vestit de núvia?

-No en tenc ni idea. Lo que si puc dir es que amb un mocador de merí negre a n'és cap i un vestit normal en vaig sortir.

-A on vareu anar de lluna de mel?

-Lluna de mel? A ca sa sogra a remendar roba vella s'ha dit. Lluna de mel?...

-Quants de fills heu tengut?

-Set. Dos homes i cinc dones, i tots són vius. Es major té 76 anys.

Nets?

-Setze, i renets, he perdut es compte. Sap que demana vosté.

Madò Miquela de sa Taverna amb dues filles seves, madò Maria de Can Marinons i Madò Catalina de Son Reus.

-A na quina edat va quedar viuda?

-Fins fa nomes deu anys. Es meu home va arribar a n'és 95.

-Ha tengut moltes malalties?

-Mai, en vaig rompre ses dues cuixes i no puc caminar però tot lo demés va com un rellotge.

-De jove quina feina feieu?

-Vaig fer feina a n'és camp i de molinera. Darrerament i fins a n'és 90 anys. Vaig estar a n'és servei domèstic de Don Toni Rigo, mestre nacional que també va arribar a una avançada edat.

-Què trobau de sa juventut actual?

-Que ses al.lotes van massa curtes, sempre mostren es genolls.

-Que vos agrada més del nostre temps?

-Sa televisió

-Quins programes vos agraden més?

-Es toros i es balls. Ses cançons no m'agraden perquè diven massa dois i es cantadors fan moltes coses rares.

-A més de veure sa televisió, feis qualche altre cosa?

-Jug a cartes amb ses veinades, a parelles i a set i mig, però això no ho poseu.

-I no ho posaré. Sa centenaria m'ha guanyat sa partida.

Perico Pomar
«BALEARES» 15 gener 1967

TV. Felanitxera: la nostra televisió

Avui: En Bernat Obrador Ricart

En aquesta nova secció durant una sèrie de capítols coneixem un poc millor diversos components de T.V.F.

Començarem amb el director En Bernat, encara que ell diu que T.V.F. la fan un grapat de gent, ell és el cap visible més conegut.

Història de T.V.F.- Un equip d'amics, devers l'any 80 o 81, ara exactament no ho record bé, ens vàrem posar endavant de fer un programa d'informatius, esports, entrevistes i pel·lícules, dirigides per En Maikel que mostràvem els dilluns a vespre al bar Tulsa on hi havia una pantalla gegant.

Aleshores es va posar a fer feina amb mi un tècnic català que li deien n'Andreu Castaño i quan feia una temporadeta que feia feina a Felanitx ens va demanar perquè no posàvem un andàmió (repetidor), ja que al Principat de Catalunya hi havia moltes televisions locals i si ho provàvem, per ventura ho podrien veure per tot Felanitx.

La prova va ser un èxit. Aleshores a l'any 81, veure't a la televisió a ca teva i poder veure les pel·lícules den Maikel per casi tot Felanitx, encara que no fos en tota la claretat com es veur ara, em va animar al llarg dels primers mesos de proves televisives a posar un repetidor més potent.

Ens varen aturar per forces majors devers l'any 82-83, i vàrem estar mig any sense emetre. Quan les coses s'havien arreglat vàrem tornar partir, i fins ara, que ha fet 8 anys que marxam. Ara tenim una audiència molt grossa, ens veuen a tota la comarca i molt més enfora. Per ventura no es veu a qualque lloc amb la claretat que voldríem, però això val molts de doblers i nosaltres no tenim subvencions.

Pràcticament continuam els que la vàrem inaugurar, no sortim tant com sortíem un temps; més bé, donam lloc a que hi surti molta gent jove, nosaltres estam darrere: som els que dirigim el «cotarro».

No tenim tot es temps que desitjaríem, ja que tots tenim el nostre ofici i és més bé un hobby que una altra cosa.

Hi ha setmanes que m'agrada molt tot i d'altres que no tenen tanta relevància però no tenim temps per poder fer més. Ens han dit que fer un programa quasi diari, però pensam que un pic i bo, i a més a més, repetit.

Consells per a una millor recepció.- Girar l'antena cap a Sant Salvador, sintonitzant sempre pel canal del vídeo, els que en tengueu; sinó pel darrer canal de la televisió per evitar que es tombi un poquet la imatge per alt.

Pel·lícules.- Ja m'han fuit de la memòria quantes n'hem fetes. Vàrem rodar la famosa pel·lícula de l'Oest Americà «Bona terra per a morir» que va ser un èxit total, «Els calfreds», «Recuerdos escolares I part», «Recuerdos escolares II part».

Va esser un èxit rotund, no et pots imaginar la gent que ha vist aquestes pel·lícules. N'hem enviades per tot Sudamèrica: Felanitxers que tenen família per Mèxic, Perú, Santo Domingo, Argentina, etc... Fins i tot ens han duit revistes on hi havia mitja pàgina dedicada a les pel·lícules de Felanitx.

Ara no en feim perquè es necessita molta gent i aquell temps era novetat i movies tothom, ara ja ningú es mou. Això és com

Primers membres de T.V.F.

aquell que té un motoret i es compra i cotxe i llavors torna a treure el motoret: Ara tenim la televisió.

El temps passa, tot evoluciona, la televisió és molt ràpida: feta avui i vist avui. Tenim una feinada i no hi ha temps per fer pel·lícules.

Millors programes.- Hi ha un programa que es manté el cent per cent: El menú de cuina que surt cada setmana, aquest hi és des del primer dia i cada dia té més èxit.

Hi ha programes bons i programes menys bons.

Quan vaig pujar a un Ala Delta, que són com a bicicletes que volen vaig enregistrar un reportatge amb en Toni Gerreró el qual conduïa aquell aparell i jo filmava amb la càmera grossa. Va sortir una filmació guapa de Sant Salvador, Es Port i Es Faro.

L'any passat vaig filmar el torrent que davalla del Castell de Santueri, va esser apoteòsic. Aquells paratges que van cap a n'Es Carritxó si no es ves que és baix del Castell la gent hauria dit que allò era Brasil. No basta tenir una bona càmera sinó que has de dur dins sa sang aquest bull i això et fa aconseguir una total satisfacció.

Retransmissions en directe.- Es fan debats, informació de les eleccions municipals conjuntament amb Felanitx Cultural, però això és molt complicat si no es fa dins l'estudi. La gent un pic té temps, però no sempre.

Una retransmissió en directe pel filmador és molt guapo, no t'ho pot ni imaginar, és una cosa virgueríssima, però el més net és filmar-ho quan pots i montar-ho dins l'estudi; així no hi ha errades.

Programació Especial per Nadal.- No en ferem. Ara fa tres anys que feim un programa especial per celebrar l'aniversari de la creació. Enguany un parell de col.laboradors i jo mateix tenim molta feina al nostre redol (el redol d'on treim les sopes de cada dia) i de moment no ho ferem. No vull dir que pel gener o pel febrer no el fem però de moment, està a l'aire.

Publicacions.- Pràcticament no en feim perquè qui més qui menys té vídeo i si vol un programa l'enregistra.

Realitzam un programa per a l'Ajuntament de Felanitx que es diu «Estampes Felanitxeres» i es projecta per Sant Agustí del qual ens sentim satisfets, on hi ha els esdeveniments més importants que han passat durant l'any al poble.

Hi ha hagut bastants de seguidors de T.V.F. que ens han dit perquè no feim unes cintes amb una partida de menús, ara n'hem fet una de dues hores, amb un total de 15 menús i en treurem fins a tres. De moment ha tengut bastant d'èxit, l'hem feta més que res com un ajud per a la Televisió. Té un preu mòdic (2990 ptes), la poren trobar a la tenda d'electrodomèstics Ricard de Felanitx.

Seccions noves.- Si no ens surt un que les vulgui dur a terme amb la nostra col.laboració, normalment no treim molts de programes nous.

Ara mateix treure programes nous englobaria un espai que a pics no tenim, així i tot cada temporadeta surt un programa

nou. El darrer el du en Carles Marí, estudiant de periodisme, i es diu «Tal com som».

Concurs.- Sempre pensam en fer un concurs, però és molt complicat. Ja que és un programa que hi has d'estar molt d'ament i no es pot fer amb un dia. Amb la feina que ens duria, creim que per fer una cosa que no estigui a l'altura desitjada val més no fer-la.

Ajudes oficials.- Res de res. L'única ajuda que entra a aquest mitjà és la col.laboració d'una partida de cases comercials a les quals els ho vull agrair de tot cor.

Heu pensat en deixar-ho anar mai?.- No, aquí està el «Kitd» de la qüestió»: aquella persona que li agrada anar a pescar cada setmana que et pareix qui hi guanya molt en els parell de peixos que pugui agafar?: ha de comprar una barca, s'ha de fer el carnet de patró, etc...

Això ha d'agradar en «quantitat brutal» per seguir aquesta marxa. Si un ho ha de fer a la força, de Nadal a Sant Esteve, ja ha acabat les feines.

Relacions amb les altres televisions locals.- Perfectes, estam units cent per cent, tal volta n'hi ha una que no està a aquest grup i així i tot s'hi afegirà. Si no tenc que menester un programa del Dijous Bo, me l'enviaran i jo també els enviaré el que necessitin.

Hi ha programes molt guapos elaborats per la Federació de Televisions locals. Ens reunim periòdicament, no hi ha competència, sinó lleialtat total: tot va molt bé.

Possibilitats de que la puguin agafar totes les televisions locals a tot Mallorca.- Ara no et puc donar una explicació massa exhaustiva d'això, però ja hi ha contactes perquè es pugui dur a terme la realització d'uns resums que estarien controlats per un senyor centralitat a Palma on es muntaria un programa de mitja hora cada dia o, si pot ser, més llarg més evant.

Felanitx tendria la part de Cala d'Or, Felanitx, Cas Concos, S'Horta, Calonge, S'Alqueria Blanca, Campos i Porreres. La de Lloseta, Inca, també tendrien els seus pobles colindants.

Apart de les televisions locals emetre els programes habituals diàriament s'emetrà un programa realitzat conjuntament per totes les televisions.

Podria esser el naixement de la Televisió Autònoma de Mallorca.- Aquí m'he aturat i no em puc allargar més perquè no som la persona adequada per poder dir res d'aquest tema, però pareix que la idea és aquesta: seria molt guapo. Hem fet un estudi i amb la infraestructura que tenim més ben montada i amb les ganes que hi ha de fer feina es podria fer una bona feina amb les televisions locals. Tendriem la nostra televisió (No l'informatiu Balear, no TV3, no Canal 9) i això és guapo, ja que Felanitx fa estona que no el veig per enlloc, vull que Felanitx surti per tot, i, qui diu Felanitx diu Santanyí, diu Calonge..., per poder contar les nostres coses, sense que ningú ens faci un guió, si pot esser.

Maties Adrover

TRESCAPUIG

Na Foradada

Na Foradada és una petita península, que s'endinsa dins la mar, a la Costa de Tramuntana. Just la primera ullada, se'ns fa evident el seu nom. L'esperó final de roca té un gran ull central en forma de finestra que la forada de banda.

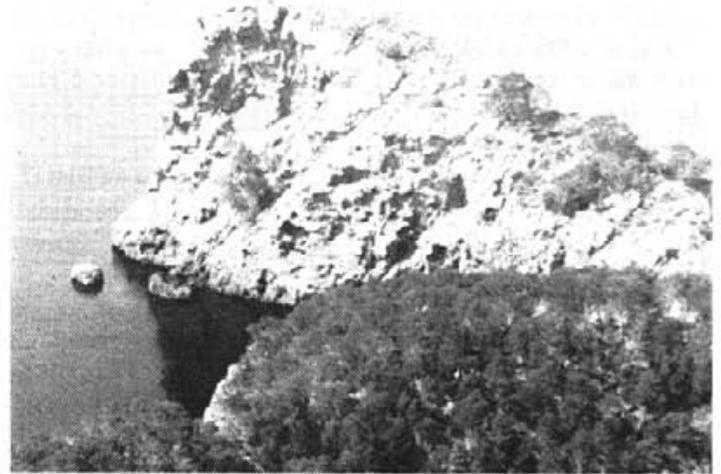
Tota aquesta espectacular visió se'ns ofereix des del mirador que hi ha a mitjan carretera Deia-Valldemossa, just a la vora de les antigues cases de Son Marroig que amb la seva poderosa torre quadrada de defensa ens recorda el temps d'inseguretat de les costes Mallorquines assolades pels atacs dels moros. Molt aprop d'aquí hi ha Miramar, on el Beat Ramon Llull hi tenia la seva escola de llengües per a millor propagar la fe cristiana, Segles més tard els religiosos de Miramar hi feien els primers llibres impressos a Mallorca. Ara al costat de llevant de Son Marroig hi ha un típic quiosc fet de pals de electricitat, a on hi podreu trobar tota classe de llepolies de marca, a més d'unes originals postals de «bailaoras» folklòriques, tot presidit per un espectacular escut fosforescent del «Real Madrid».

Els que vulguin anar a peu fins abaix, els espera una caminada d'aproximadament una hora a bona marxa. Per iniciar-la s'han de superar unes barreres que hi ha a ponent de les cases de Miramar, que ens recorden que allò és una propietat privada. El camí, en principi asfaltat, s'endinsa dins un olivar, i a uns deu minuts trobam un mirador que convida a aturar-s'hi per berenar, un pedrisos i una taula de pedra estan col·locats a un balcó natural que presideix una grandiosa vista a la mar, mentres que dels nostres peus emergeix com una proa gegantina, Na Foradada.

El camí, tallat a la roca, serpenteja en forta pendent, baix l'ombra d'un pinar, mentres la remor de la mar ens atreu cap a baix.

Un cop abaix tenim al davant una espècie de turó allargat cobert de pinar que a l'empinat coster de l'esquerra té excavat un camí a la roca que ens portarà uns dos-cents metres més enllà al final del turó, a un coll que té a la banda de ponent una platjola amb un escà. Aquest escà està protegit per la gran penya foradada que dona nom a aquesta península.

L'accés a aquesta roca és una mica difícil a l'inici, però una vegada excalat es pot arribar còmodament fins al ben damunt del forat, des d'aquí ens fa la sensació d'estar a sobre d'una prolongació de Mallorca, prolongació conquerida al mar. Si el dia és clar, com el que nosaltres disfrutarem, es pot percebre, allà on la mar es confon amb el cel, unes formes blavenques; es tracta de les

muntanyes de Tarragona. Llàstima emperò de no poder observar l'àguila pescadora o el vell marí que eren els autèntics propietaris i moradors d'aquest lloc.

Tot i així, la sensació d'estar en ple contacte amb la natura és molt forta, la transparència de l'aigua i la gran quantitat de Corps Marins són indicadors de la relativa abundància de peix del que s'alimenten. Són bons auguris que ens han de moure un sentiment de protecció si més no egoista, per tal de que si un dia hi tornam amb el nostres fills, o aquests amb el seus, trobem aquesta bella punta de Mallorca cada vegada més neta i poguem tornar tal vegada, a gaudir del vol de l'àguila pescadora o de la silueta submarina d'un vell marí.

Pep Estelrich

Andreu Rigo Rotger nou batle de S'Horta

Va nèixer dia 30 de març de 1.949 a s'Alqueria Blanca. Ha estat el secretari del C.D. S'Horta del setembre del 91, any en què es fundà l'equip, fins el juny d'enguany.

Dia 26 de maig de 1991 varen esser les eleccions municipals i al terme de Felanitx la batlia era disputada pel PSOE el CDS i Coloms a la Sala. El PSOE va guanyar, i això va fer que n'Andreu accedís a la pedania de S'Horta.

-Andreu, com vares sortir batle sense estar a sa llista?

-Dins S'Horta pel PSOE només hi havia dos candidats a regidor i jo feia costat a aquesta llista per fer un canvi a es poble.

-Quin futur li espera a S'Horta?

-Lo primer de tot un clavegueram d'aigües brutes. Es problema és que si es Govern Balear aprova es Canon de ses aigües brutes, la competència serà seva i si no ho aprova seguirà essent competència de s'Ajuntament de Felanitx.

Deprés vàrem demanar una nova plaça, un lloc per jugar es al.lots i un semàfor que ja hi ha es projecte fet i pressupost fet per Tràfic, que si no hi ha res de nou és possible que abans de tres mesos estigui posat.

A llarg termini es mirarà de fer un projecte per un polígon industrial.

-I entrant en es pla urbanístic?

-De moment encara no hi ha casi res clar.

Per ara només està exposat el projecte de limitació del sòl urbà (D.S.U.). Això ve arran de què no hi ha normes subsidiàries ni un pla general i mentres tant no es faci això només es pot urbanitzar dins es sòl urbà.

S'està elaborant ses normes subsidiàries i pensam que la segona quinzena de gener de l'any que entram ja sortirà a exposició pública en els terminis d'alegacions corresponents, ja que comptant d'anar molt bé pot tardar d'un any i mig a dos a aprovar-se.

-I de la Tercera Edat?

-Va funcionant, ja que ha duit molts de problemes pels atropells de la passada inauguració per culpa de les eleccions.

Gràcies per dedicar-nos un poc del teu temps i que tenguis unes bones festes.

Guillem Roig

Estanc

Margalida Barceló Cortés

Vos desitja bones festes

AVD. BELGICA, 18 TEL. 65 78 30
07660 CALA D'OR (MALLORCA)

**PERRUQUERIA
UNISEX**

OBERT DE DIMARTS A DIJOURS HORABAIXES
I DIVENDRES I DISSABTE TOT EL DIA

Tel. 65 82 20

Ca'n Roca, 13 - 07669 Calonge (Santanyí)

FLOC
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

**HOMES
I
DONES**

**TRACTAMENT
D'ACNE JUVENIL**

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

Mil tres-centes milles marines

A final d'estiu ens vàrem decidir a comprar n'ESTRAGON; marca Janeau, model sun-kiss, de 15 metres d'eslora i 4'20 metres de mànega. Per no estar l'hivern aturats aquí, vàrem decidir, en Miquel i jo, que jo feria aquest viatge cap a les Canàries. La il·lusió de tot mariner és navegar l'Atlàntic. La partida va esser de Cala d'Or amb en Toni Company petit, vàrem romandre a Ciutat on va embarcar en Ferran, el qual ara viu a les Canàries amb mi. De seguida vàrem partir cap a Barcelona amb un temps no massa bo. A mitjan travessia el temps es va compondre. Agafàrem la primera peça, una tonyina d'uns quinze quilos a unes quarante milles de Barcelona. A Barcelona hi estàrem quatre dies preparant el vaixell i en Toni ens va haver de deixar per feines; vàrem continuar nosaltres dos.

Sortírem de Barcelona amb bon temps, teníem problemes amb el pilot automàtic, i a les sis hores d'haver partit es va posar molt mal temps de Nort, entre força 6 i 8. Vàrem fer recalada a València per mor del mal temps. Estàrem tres dies allà i quan el temps es va compondre vàrem continuar.

La singladura més llarga que férem en vint-i-quatre hores fou de dues-centes sis milles, recalant a Galutxa, un petit port pesquer al Sud de Santa Pola, dormírem allà i l'endemà partírem cap a Puerto Banús; no va fer gens de vent. Quan vàrem arribar, vàrem veure en Gil que celebrava la derrota del Barça dins una lanxa amb l'escutot de l'Atlètic de Madrid.

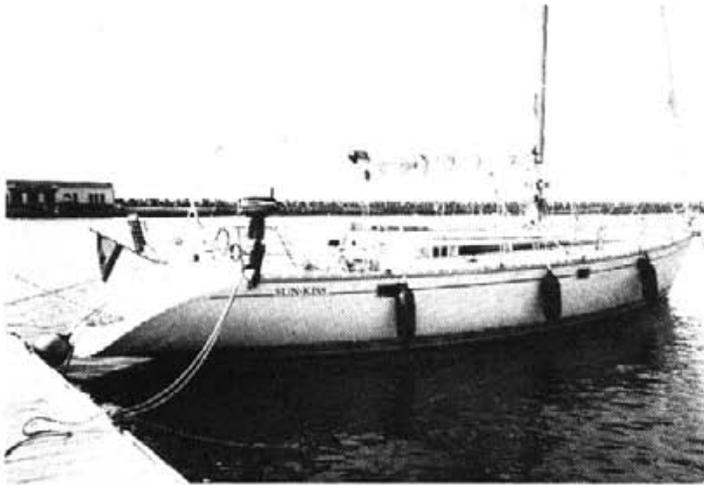
Partint d'allà ens vàrem aturar a Gibraltar on és impressionant veure el Penyó a la sortida del sol. A partir d'aquí s'acabaren les rialles. Vàrem sortir el dematí discutint si anàvem pel nord o pel sud, per mor de les corrents que hi ha a l'estret i que normalment quan vas cap a l'Atlàntic has d'anar vora costa perquè la corrent no l'agafi, i quan ets a l'altura de Càdiz ja pots fer popa al temps i tens sempre la corrent a favor, aquesta corrent s'anomena corrent de Portugal -entre dos i tres nus-.

Nosaltres, per mor del trànsit de vaixells que hi havia i del fort vent de Llevant, anàvem empopats i vàrem travessar tot d'una cap a Tanger, posant tres rissos a la major i un poc de vela a proa, fent velocitat punta d'onze o dotze nus.

A l'horabaixa, a posta de sol, teníem el cap Espartel a popa i arrumbàrem directament cap a les Canàries, una altra errada si comptam que teníem el mateix temps, i a mitja nit vàrem rompre l'enrotllador del Génova, la vela de proa.

No podíem seguir just amb una vela i vàrem decidir anar cap a Casablanca, una altra errada. Vàrem haver d'estar allà quatre dies per arreglar l'averia, ja que allà no hi ha més que problemes burocràtics, d'aduanes, etc... Ens va ajudar a solventar els problemes un matrimoni

americà que fa dos anys que volten el món i per casualitat són coneguts del senyor de sa Serra mitjana i que viuen a les Islas Vírgenes. Decedírem d'anar junts cap a Lanzarote. Vàrem estar tres dies i dues nits sempre amb mal temps.

Era molt cansat perquè just érem dos i el vaixell molt gros i ens tronàvem fent guàrdies de dues hores, això arribava a cansar molt. Durant aquest temps, el menú era cafè i te.

A unes dues-centes milles de l'arribada, vaig aconseguir parlar amb el padrí de l'estanc, en contacte telefònic amb la ràdio del vaixell per dir-li que feia bon temps i que no passassin pena -però el padrí havia vist el temps per la televisió, i em va dir que això no li havia de dir, perquè havia vist moltes retxetes a la fletxa- i també per comunicar-li que arribàriem el migdia a Lanzarote.

Quan arribàrem allà dormírem tot un dia per continuar després cap Fuerteventura. Seguia fent el temps

molt dolent, amb molt de vent, però ja era hora d'arribar a port. El vent era de Llevant i vàrem decidir passar entre les dues illes pensant que si passàvem per la banda de ponent de Fuerteventura estariem a l'arrasser i les 70 milles finals les passàriem tranquils, però tampoc va esser així. Resulta que per on vàrem passar es crea molta corrent i molta mar, així i tot va anar bé. Vàrem programar la navegació per passar el far de Punta Ballena de dia, ja que no coneixíem la Costa i no està massa ben senyalitzada i hi ha molts d'esculls.

Sobre les 7 del matí havíem passat aquest far i vàrem posar proa cap al port, arriàrem veles i no ens movíem. Degut al fort vent i a la corrent vàrem fer 9 milles en 7 hores fins que vàrem arribar al port de Morrojaable, un port petit de pescadors on actualment estam. Entre Cala d'Or i Morrojaable hi havia hagut mil tres-centes milles plenes d'aventures. Si algú ens vol venir a veure, basta demanar pel mallorquí.

Toni Taconer

SUPERMERCAT
|
FERRETERIA

Can Binimelis

C/ Cala Llonga, nº 3 Tel: 657717 Calonge

restaurant bar
bona taula

calonge 658202

Els fems: l'altra cara de la moneda (2)

RECICLATGE

LA NATURALESA NO GENERA FEMS. Recuperar el màxim de materials no és cap novetat. És, en realitat, una imitació de la naturalesa.

Reciclat les desferres, és a dir, convertir-les en noves matèries per fabricar nous productes, és una solució que contribueix a evitar la destrucció dels espais naturals dedicats a abocadors i estalvia energia (Equipo Lorea).

Durant molts d'anys, la humanitat ha utilitzat i reutilitzat els recursos de què disposava: mobles, robes, vehicles, etc. Quasi no hi havia fems, tot servia. En els dos darrers segles la revolució industrial i la superproducció necessitaven un mercat, basat en la premissa de consumir tot el que es pogués, i de convertir en inútils les coses que encara tenien utilitat. Un clar exemple n'és la moda, que pretén fer-nos creure que la roba no ens serveix d'un any per l'altre.

QUÈ ES POT RECICLAR?

PAPER CATRÓ: cartes, capsetes d'envasos, periòdics, revistes, prospectes de publicitat, llibres, caps de llet aixafades, bolics de la compra, etc.

ALUMINI: finestres, angles, estris de cuina, embellidors d'electrodomèstics, etc.

LLAUTÓ: totes les aixetes, les virolles de les bombetes.

PLOM: principalment reparacions de lampisteria: el rebuigs. També els tubs de pasta de dents, els bolics dels taps de les botelles de licor.

COURE: conductors elèctrics, aparells de control de la llum cremats, transformadors, tubs de gas quan hi ha reparacions de muntatge.

LES RADIOGRAFIES: contenen argent.

PLÀSTICS: després de separar-los per famílies (PE, PSD, PVC, ABS...)

FERRO: portes, finestres.

ESTANY: les soldadures de les llaunes.

MATÈRIA ORGÀNICA: deixalles de menjar, fulles seques, etc. Podeu fabricar el vostre propi compost per adobar els tests.

Perquè te'n facis una idea, a continuació analitzarem l'estalvi en primeres matèries i energia que suposa el reciclatge de paper i del vidre:

PAPER: una tona de paper reciclat estalvia de 2 m. a 3 m. de fusta, l'equivalent a una dotzena d'arbres. A més, es consumeix tres vegades menys energia reciclant paper que fabricant-lo partint de la fusta.

A ciutats com Barcelona o Madrid es tiren diàriament als fems aproximadament 500 tones de cartró i paper usat.

Cada any es recuperen a l'Estat espanyol un milió i mig de tones de paper, la majoria recollit per pedacers. Gràcies a això, se salven de la tala 15 milions d'arbres.

La quantitat recuperada és important (42'5 %), però es podria incrementar considerablement, cosa que reduiria la quantitat tirada als fems.

La indústria espanyola absorbeix més paper i cartró usat del que es recupera i ha de recórrer a les importacions. L'any 1987, s'importaren quasi mig milió de tones de deixalla de paper que provenien de la CEE i dels EUA. (font: Equipo Lorea).

VIDRE: una tona de vidre reciclat estalvia 1.200 kg. de primeres matèries (arena, sosa, calissa), 100 kg. de petroli i 1.000 kg de fems. L'any 1986 es varen recollir a l'Estat espanyol 18.765 tones de vidre per reciclar, cosa que va suposar un estalvi de 22.519 tones de primeres matèries i 2.420 tones equivalents de petroli (energia), a més d'un estalvi d'aproximadament 103 milions de pessetes per no eliminació de fems. L'any

1986 es varen produir a l'Estat espanyol 232.210 tones de vidres reciclat. Encara estam molt per davall de la mitjana europea, essent només el vidre reciclat un 13 % del percentatge total de vidre consumit a l'Estat espanyol (font: Centro de Envases de Vidrio).

A l'igual del que succeeix amb el paper, també s'importen deixalles de vidres d'altres països per reciclar (l'any 1987 s'importaren 15.383 tones). (Font: Equipo Lorea).

Igualment ocorre amb l'altres productes com pedaços, desferres, etc.

Aquí us donarem una sèrie de consells útils en aquest sentit. No pretenem que canvieu els vostres hàbits de consum de la nit al dia, però volem que sigueu conscients de les conseqüències que per al medi ambient suposa la vostra elecció. Ésser conscient del problema no el resol, però és la primera passa.

-No compreu articles d'usar i tirar, com coberts, plats i tasons de plàstic o cartró. Els articles duradors són més econòmics per a la teva butxaca i per a la naturalesa. Tampoc no malbaratis alegrement «kleenex» o torcabocus de paper.

-Evitar el sobreempaquetatge, un sol embalatge basta, i alguns productes ni tan sols el necessiten.

-Compra en quantitats: 4 botelles d'1/4 i produeixen més fems que una d'1 l.

-Escull envasos retornables. La botella de vidre és l'envàs més ecològic, mentre que el tetra-brick, les botelles de plàstic i les llaunes constitueixen una part important dels fems.

-No barregeu els fems. Separaeu els papers i el cartró, i els envasos de vidre, per a la seva posterior reutilització o per al seu reciclatge.

-Que no t'emboquin! La roba pot servir-te d'un any per l'altre, no hi ha cap raó per tirar-la només perquè uns senyors ho diguin.

-Posa una nota artística en la teva vida. Transforma la roba vella, aprofita deixalles de mobles i estris per construir alguna cosa nova. És molt gratificant donar un toc personal a les coses que ens envolten.

-No malbarateu paper. A les oficines es consumeixen i tiren enormes quantitats de paper de les quals una gran part són escrites tan sols per una cara. Aprofita la cara en blanc per prendre notes o apunts.

-No tireu els fems per la tassa, produeixen més contaminació dispersos a la mar que emmagatzemades a abocadors. A més, hi ha el perill d'obstruir les canonades.

-No tiris piles elèctriques, són tòxiques. Pots dur-les a grups de reciclatge.

Font: «Ecologia domèstica»

Quaderns de treball sociocultural i educació d'adults n° 7. Ajuntament de Palma.

L'ESPORT ÉS COSA BONA

Xesc Adrover: 10 de 10

Antòni Artigues i Bonet, de mare curiabanquera i pare felanitxer i català, nascut a Palma (com Anselm Turnes) de fa més de deu anys

Les primeres vegades que vaig jugar a bàsquet va ésser a l'escola de s'Horta d'això deu fer 10 o 12 anys. A ca nostra moltes coses varen servir de cistella ja que a Calonge no hi havia camp de bàsquet. Varen dur les cistelles per un torneig de bàsquet per Sant Miquel l'any 1985 però després es tornaren a Santanyí fins que per Febrer de 1986 en varen comprar unes pel poble de Calonge

Vaig fitxar per l'equip de JOAN CAPO a principis de febrer de 1990 perquè no havia estat mai federat ni havia jugat mai una lliga i també va ésser perquè a l'equip l'hi mancaven jugadors ja que hi havia alguns lesionats.

La temporada pasada només vaig jugar 7 partits amb el següent balanç; 92 punts, 62 rebots i 50/124 tirs (40%). La meua màxima anotació en un partit ha estat 18 punts aconseguits aquest any i el major nombre de rebots 14

aconseguits l'any passat.

-Quins entrenaments feis semanalment?

-L'equip entrena dues vegades a la setmana mentres que jo només puc assistir a un d'ells. Són entrenaments d'una hora i mitja, molt intens i divertits

-Que cobrau?

-De fitxa en paguen uns 300,000\$ i en les primes i publicitat aproximadament guany 900'000\$. No, seriosament, l'únic que guany es diversió i amics i si disfrutes de jugar a bàsquet no sols no has de cobrar res sino que els has d'agrair l'esforç al que duen el cap davant dintre el club (ells si que es mereixen cobrar).

-A que aspirau?

-De moment aspiram a bons resultats i anar el cap davant de la classificació d'aquesta categoria, a més d'in-

tentar fer un equip competitiu per si en un parell d'anys volem i podem jugar a categories superiors.

-Es podria fer un equip a Calonge, per que?

-Si que podríem fer un equip amb aspiracions de guanyar algun partit, ja que he jugat amb equips molt febles als quals crec que podríem guanyar. Això exigiria bastants d'esforços econòmics i humans. Però crec que a Calonge hi ha jugadors de qualitat acceptable com per intentar una aventura com aquesta.

-Trajectoria de dies i coses de l'any 1991?

-L'any 1991 l'equip de dies i coses ha disputat 16 partits i ha romput la ratxa de segons llocs que duiem acumulada, amb el següent balanç, un segon lloc en el torneig d'inauguració dels vestidors a Calonge (1-5-91), un tercer lloc al torneig de les festes de Sant Agustí de Felanitx (del 15-7-91 al 30-8-91) i un quart lloc al torneig de Sant Miquel (21 i 22-9-91). Els números de l'equip varen esser els següents:

Contra: 823

Jugats: 16

Guanyats: 8

Perduts: 8

P. Favor: 845

El màxim anotador va esser en Damià Bover amb un

total de 263 Punts

-Descobert com a jugador?

-En un principi, quant vaig fitxar pel Joan Capó el meu joc era bastant anàrquic i sense idees colectives perquè mai havia jugat en equip. Ara he canviat un poc amb aquests aspectes i intent atacar tant com defensar. El tirs i el bot pentura són les meves millor armes.

-Futur dels tornejos de Bàsquet per Sant Miquel?

-Els tornejos de Sant Miquel s'han de seguir disputant ja que és una de les poques vegades que podem jugar junt els del poble. A calonge hi ha gent que li agrada el bàsquet i aquest és un bon moment per jugar un partit més o manco seriós.

-Practiques altres esports?

-Els tennis, el ping pong, el futbollet,... molts d'esports m'agraden encara que no els practico casi gens.

-Idol Personal?

-Són dos: en màgic Johnson, a pesar de les circumstàncies i en Charles Barkley

-I els estudis que?

-Els estudis es pot dir que van més o manco bé. Podrien anar millor, és clar, però també podrien anar molt pitjor. Així que em conform.

Maties Adrover

FUSTERIA ANTONI VADELL I CALONGE 657145

GERMANS VALLBONA

FERRERIA.
ADROVER-ROIG, C. B.

Carretera Porto C. i, s/n.
Teléfono 837298

07689-S'HORTA (Felanitx)

1991: Balanç del nostre futbol

Formació del Cala d'Or que se va enfrontar al Portmany el passat 8 de Desembre.

L'any 1991 ha estat en línies generals poc favorable pels equips de futbol que segueix de manera regular la revista «Dies i Coses». Dels equips del nostre terme, tan sols el Cala d'Or va tenir una actuació brillant a la temporada 1990-91, mentre el Santanyí i l'Alqueria se salvaren del descens per molt poc. L'altre equip que ha seguit la revista, el s'Horta, va acabar també immers a les darreres posicions de 2ª Regional.

Per ordre de categories, farem un resum de la trajectòries que han duit aquests conjunts dins l'any 1991; i esperam que el 1992 ens dugui resultats més existosos pels nostres equips.

EL CALA D'OR VA ARRIBAR AL MÀXIM

El futbol del terme de Santanyí va aconseguir l'any 1991, a través del Cala d'Or, els èxits més brillants de la seva història, ja que per primera vegada un equip del nostre

sició per darrera d'equips tan potents com el Pl. de Calvià, l'Eivissa i l'At. Balears. El Municipal de Cala d'Or va resultar un camp inexpugnable, ja que cap equip balear de 3ª Divisió hi va poder guanyar.

Però si esportivament tot anava per bon camí, l'economia començava poc a poc a destrossar el Cala d'Or. Pel mes de març, quan l'equip estava lluitant per conquerir una plaça dins els play-off, els jugadors, cansats de no cobrar, amenaçaven en no anar a jugar a Eivissa. Aquest greu problema econòmic finalment se va arreglar, però de manera provisional.

Els èxits esportius continuaven i el Cala d'Or se va classificar per jugar la lligueta d'ascens. El començament resultà sorprenent: victòria municipi tenia opció a pujar a 2ª Divisió-B, jugant la lligueta d'ascens.

El conjunt que entrenava en Joan Seminario va jugar aquesta promoció gràcies a la magnífica lliga que havia disputat, classificant-se finalment en 4^a po-

Noves incorporacions del Santanyí per l'actual temporada, una garantia per aspirar a la 3ª Divisió. D'esquerra a dreta, drets: Bernat, Gallardo, Fiol i Flores; acotats: Roberto, Nicolau i Mut. No hi figura el lesionat Artigues.

històrica per 0-1 dins Balaguer. Després se compliren els pronòstics: Villareal, Imperial i el propi Balaguer no deixaren guanyar altre partit al Cala d'Or, que acabà darrer classificat.

A partir d'aquí la curva comença el seu descens: la directiva abandona; els jugadors, escalivats, cerquen altres indrets. La temporada 1991-92 està a punt de començar i no hi ha jugadors. En el darrer moment, la nova directiva presidida per Jaume Ferriol, fa un gran esforç i se repleguen uns quants jugadors per poder jugar l'eliminàtoria de Copa del Rei contra l'Eivissa i començar la lliga de 3ª Divisió. Les derrotes s'han anat succeint una darrera l'altra, però és de destacar que els dirigents no afluixen i els primers reforços ja han arribat: Beas, procedent del Felanitx, Peñarrubia del s'Arracó i Patxi del R. La Victòria. Els primers fruits ja s'han produït i el primer triomf ha arribat a la jornada 14 contra el Son Roca

per 2-1. Està clar que el Cala d'Or tornarà lluitar desesperadament, igual que va fer fa tres temporades, per poder conservar la categoria nacional.

EL SANTANYÍ, MOLT REFORÇAT

Quan el Santanyí va baixar de 3ª Divisió, a la temporada 1988-89, el club va entrar en una forta crisi que va quedar reflectida dins 1ª Preferent (una categoria que fins aleshores sempre havia anat bé a l'equip blanc-i-vermell), amb dues campanyes molt decepcionants. La passada temporada el conjunt santanyiner va ocupar unes posicions no recordades de feia molt de temps. L'equip s'havia quedat sense entrenador i a la segona volta se va agafar una ratxa de 12 jornades sense guanyar un partit. Finalment no se va baixar a 1ª Regional d'autèntic miracle.

Els dirigents se n'adonaren de que el problema era greu i varen preparar una

C.D. Alqueria, temporada 1991-92.

revolució per la temporada 1991-92. Per començar, se fitxà un entrenador molt ben considerat, sortit dels equips inferiors del R. Madrid: Fernando Asensi. Després, la llista de fitxatges és extensa: el veterà porter Bernat, procedent de l'Arenal; Flores i Artigues de l'Alqueria; Mut del Cala d'Or; Fiol i Gallardo del Felanitx; Roberto del Son Roca; i Nicolau, que va tornar a Canàries.

El començ de temporada no va ésser molt bo, però poc a poc, una vegada acoplats els homes, l'equip ha començat a treure bons resultats, evidenciant un alt nivell de joc. Ofensivament, se pot dir que el Santanyí és de lo millor que hi ha dins 1ª Preferent, sense desmerèixer gens les altres línies del conjunt.

És evident, per tant, que el Santanyí segueix una línia totalment inversa a la del Cala d'Or; mentre uns van cap a dalt, els altres van cap a baix. Els aficionats santanyinens, vist el joc que practica l'equip, poden tornar somniar en la 3ª Divisió.

**L'ALQUERIA I EL S'HORTA:
TRAJECTÒRIES
SEMBLANTS**

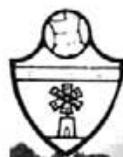
Aquests dos equips, cada un dins la seva categoria, l'Alqueria a 1ª Regional i el s'Horta a 2ª Regional, han tengut a l'any 1991 unes actuacions molt parescudes i que són, en els dos casos, la continuació d'unes quantes temporades lluitant pel mateix objectiu: la permanència.

L'Alqueria va començar l'any bastant bé, coincidint amb l'inici de la segona

Per Jaume Rigo.

volta de la lliga. Se tractava de millorar la desastrosa primera volta realitzada i l'esforç demostrat per tots va ésser d'admirar, logrant finalment salvar la categoria. La dimissió de la directiva, produïda a l'estiu passat, va deixar el club en una dramàtica situació per afrontar la temporada 1991-92. Afortunadament, una nova directiva se feia càrrec del club i

El s'Horta intentarà fer un bon paper a 2ª Regional

d'una manera un tant precipitada se va començar la nova competició, causant baixa els següents jugadors: Fèlix, Edgardo, Flores, Artigues i J.A. Maimó. S'han incorporat en Salvador Grimalt, cedit del Santanyí, i en Guillem Roselló, que havia estat dues temporades inactiu.

La temporada actual no havia començat malament pel conjunt verd-i-blanc, però a partir de la jornada 10 avaren venir els primers problemes, provocats per les expulsions: tres partits consecutius amb un jugador expulsat a cada un d'ells. Les conseqüències se varen notar i se va agafar una ratxa de tres derrotes seguides, rompuda amb l'espectacular victòria per 0-3 al camp del Port de Pollença. L'Alqueria ha tornat aixecar el vol i està clar que la il·lusió està intacta. Els jugadors lluitaran cada diumenge per poder mantenir, al final, la condició d'equip més antic de 1ª Regional.

Passant ja al s'Horta, hem de dir que la temporada 1990-91 va ésser semblant a les anteriors (aquest equip ha acabat les darreres tres campanyes amb negatius. Va acabar en tercer lloc per la cua,

amb 13 negatius, només per davant del Mariense i el Pl. Calvià.

Per la temporada actual, el conjunt que entrena Ignasi Marqueño ha cercat reforços: Muñoz del Santa

Maria, Garrido i Ramírez del Santanyí, Augusto dels Juvenils, i tres jugadors més: Jaume Pinya, Vicente Llamas i J. Ramón. Les intencions són acabar la lliga a una posició mitjana, sense haver de passar pena al final de la competició.

Curiosament, dels quatre equips analitzats, el s'Horta és el que més està cuidant el futbol-base, cosa que no s'ha traduït, fins ara, en uns bons resultats per l'equip de 2ª Regional. El club de «Sa Lleona» ha afrontat l'actual temporada amb 5 equips: Benjamins, Infantils, Cadets, Juvenils i Regional. Les bones actuacions dels Infantils i Cadets fan suposar que d'aquí uns anys l'equip de Regional podrà recollir els fruits. Esperam que així sigui, ja que el gran treball que suposa el manteniment de tants equips és mereixedor d'una recompensa plasmada amb èxits brillants del principal equip s'hortarrí.

Jaume Rigo

Cosme Ballester, el «pulmó» de l'Alqueria

-Se te considera, Cosme, un jugador molt complet. Ens podries definir el teu joc?

-Som un jugador que m'agrada lluitar els 90 minuts de joc. Pens que aquest esforç que procur fer a cada partit me converteix en un home bastant constant dins el camp.

-Tu has ocupat quasi sempre posicions al mig del camp. Te trobes a gust dins aquesta demarcació?

-Normalment jug de mig però sempre m'ha agradat incorporar-me a l'atac. Enguany ocup posicions més avançades perquè hi ha pocs davanters i se tracta de potenciar la part atacant. Referent a la temporada actual, fins ara he disputats els 14 partits complets i estic jugant al mateix nivell dels altres anys.

-Trobes que sou un equip ben compensat per línies?

-No som el més indicat per dir-ho, però pens que seria bo disposar d'una plantilla més llarga. D'aquesta manera hi hauria més competència, cosa que ens obligaria a esforçar-nos més, tant als entrenaments com als partits. Per línies, la part defensiva és la més ben coberta, a la mitja ja hi ha més problemes, els quals augmenten a la part ofensiva.

-Havíeu agafat una mala ratxa de tres derrotes consecutives. La victòria per 0-3 al Port de Pollença, pot significar la reacció?

-Aquest triomf el necessitàvem. Les darreres derrotes havien arribat en circumstàncies estranyes; és possible que les sancions influïssin en els mals resultats. Crec que amb aquesta victòria agafarem confiança i a partir d'ara jugarem amb més tranquil·litat.

-Creus que podreu mantenir la categoria?

-Amb un poc d'esforç la podrem mantenir sense passar pena. Ara bé, la sort també influeix i hi ha tanta igualtat en la majoria d'equips que, al final, tant pot baixar un com l'altre.

-Com veus l'ambient aquesta temporada?

-Els jugadors estan molt animats i

reina un gran companyerisme. Enguany, a diferència d'altres anys, pareix que hi ha més serietat en tots els aspectes. Els entrenaments se planifiquen d'una manera adequada, hi ha una gran participació i la gent està molt il·lusionada.

-Quins equips dels que vos heu enfrontat fins ara t'han agradat més?

-Me varen sorprendre pel seu bon joc el Génova i l'At. Rafal, primer i segon classificats. El Cide, que ens va golejar per 1-5, no em va parèixer un equip tan complet com els altres dos que t'he mencionat.

-Per acabar, tens aspiracions de jugar amb equips de superior categoria?

-Estic content de jugar a s'Alqueria i és un tema que no m'he plantejat. Tenc bastant clar que viure d'aques-

ta professió, per jo ja és impossible i no deixaré el meu poble per jugar a categories on el nivell de joc no supera gaire el de la 1ª Regional.

Jaume Rigo

Fitxa tècnica

Nom: Cosme Ballester Adrover

Data naixement: 28-11-69

Alçada: 176 cms.

Pes: 73/74 quilos.

HISTORIAL

INFANTILS CALA D'OR:
Temporada 1984-85, 3 gols.

JUVENILS ALQUERIA

Temporada	Gols
1984-85.....	2
1985-86.....	6
1986-87.....	6
1987-88.....	1
Total.....	15

C.D. ALQUERIA 1ª REGIONAL

Tempor.	Partits jugats	Gols
1986-87	5	--
1987-88	10	--
1988-89	10	--
1988-89	30	2
1989-90	32	5
1990-91	31	4
1991-92(*)	14	4
Totals	122	15

(*) Compatibilitzades 14 jornades

C/ Santuari, 88
Telèfon 58 11 56
07200 FELANTX

JAUME MONSERRAT BARCELO
FOTO ESTUDI I REPORTATGES

FOTOS CARNET, FOTO INDUSTRIAL
Y ALTRES

MALLORCA CLUB TROPICANA
CALES DE MALLORCA

Rafel Roig: «Vull fer una penya del R. Madrid a S'Horta»

-Com és que ha sortit aquesta idea?

-Perquè... xerrant, xerrant amb un amic, anant un poc de bromes, vàrem pensar que estaria bé per fer un poc la contra als catalans i riure un poc. Vaig anar a demanar informació a sa penya madridista de Porreres i volem dur s'idea endavant.

-Quines pases heu de fer per poder crear la penya?

-Hem de fer una sol·licitut personal al R. Madrid i llavors ells ens contestaran. Si ens volen hem de fer uns estatuts segellats per la notaria i per la delegació del govern a les Balears i hem de pagar unes 3.000 pts. per soci al R. Madrid; entre tots a cada persona li pot costar unes 5.000 pts. cada any, amb això hi poden entrar sopars i altres coses.

-Heu pensat anar a Madrid?

-Per ventura a mitjans gener si han aprovat la sol·licitut anirem personalment a entregar la docu-

mentació.

-Heu xerrat amb la gent de s'Horta si pensa fer-se soci o anau pel vostre compte sense saber si la gent respondrà?

-Abans de donar el si definitiu volem contar amb un mínim de 50 o 60 socis. Ja he xerrat amb gent de Felanitx i altres indrets i els agrada la idea, allò important és fer bulles i que vengui algun jugador del R. Madrid.

-Si qualche lector de «Dies i Coses» es vol fer soci que ha de fer?

-Nosaltres comptam tots els pobles de Mallorca, sobre tot S'Horta, Felanitx,

Calonge, S'Alqueria i altres de l'envoltant. Si qualquú ho vol esser que xerri amb mi, de moment ja som una vintena.

-Suposant que segueixi endavant que heu pensat per la inauguració?

-Tenim contactes amb una persona important de Madrid per dur en Hierro, Aldana, Buyo i Milla el 5 d'abril, coincidint amb la vinguda del R. Madrid però sabem que és molt difícil, sinó ho intenterem pel juliol.

-Es a dir que el 5 d'abril aquesta penya ja anirà a animar al Real Madrid al Lluís Sitjar i contra el Mallorca?

-No és que anem contra el Mallorca; perquè es Mallorquins hem d'esser del Mallorca, però de petit sentim uns colors, quan jo era petit el Mallorca estava a tercera i sempre he sentit el Real Madrid, però som mallorquí.

-Ara que el Mallorca està a primera no heu pensat de fer una penya Mallorquinista?

-Si, però a Mallorca no hi ha molta d'afició perquè consider que el camp s'hauria d'omplir cada diumenge.

-Heu pensat anar a veure partits a Madrid?

-Si hi ha afició hi anirem però no és obligació anar-hi.

-Aquesta penya tindrà res a veure amb el s'Horta o és una cosa totalment apart?

-M'agradaria que sempre ajudas un poc al S'Horta perquè estam a

moments difícils.

-A s'Horta va venir en Miquel Angel Nadal per ses festes, per que no una penya del Barça?

-Maties, quines preguntes que me fas. Me poses amb un compromís. Som amic d'en Nadal, però jo sé que abans era del Real Madrid i per motius econòmics va fitxar pel Barça, jo ho vaig fer per fer festa als al.lots però no te puc contestar aquesta pregunta.

Maties Adrover

BAR NOU

VOS DESITJA UNES BONES FESTES I BON ANY NOU

Telèfon 65 78 20
C/. Rdo. Antonio Vadell, 2

CALONGE

El personatge d'actualitat:

Fernando Asensi

L'actual entrenador el Santanyí va nèixer el 30 de gener de l'any 1952. Com a jugador va començar als infantils del Real Madrid, Club a on va jugar fins a l'equip aficionat. Va esser internacional juvenil als 16 anys i es va retirar als 19. Com a entrenador va començar a Sant Rafel d'Eivissa on va estar 5 anys fent sempre campió de preferent, aconseguint l'ascens el darrer any a la 3ª divisió. L'any passat va entrenar el Felanitx i quan enguany tenia emparaulat entrenar el Mallorca Cadet, el Santanyí li va fer una bona oferta i va fitxar per dos anys.

-Al principi els resultats no varen esser bons. Va pensar que el podrien treure defora?

-No. Jo tenc un contracte garantit per dos anys i si m'haguessin tret no li hagués anat bé a la Directiva del Santanyí. Jo no estic ficat dins el futbol per motius econòmics sinó perquè pens que li puc ser útil. Quan havíem perdut dos partits a casa i ja duíem

tres negatius vaig dir a un programa de ràdio que lluitaríem pel primer lloc i dotze jornades després estam lluitant pel primer lloc i ja estam molt prop del segon i tercer.

-Seria un fracàs no pujar de categoria?

-En absolut. Això ho ha de contestar la Junta Directiva. A mi m'han demanat un treball seriós, un treball de temps i sobre tot de recuperació psicològica i moral dels jugadors. S'han de tenir en compte que a mi no em poden demanar l'ascens perquè l'any passat aquest equip va quedar amb 10 negatius i pràcticament ja duim tants de punts com l'any passat sencer. El que passa és que la gent sempre s'acostuma a allò bo: Ara estam a dalt i intentarem lluitar per aconseguir el primer lloc, però s'ha de tenir en compte que tenim un equip curt però competitiu. La base (8 dels jugadors) és fonamentalment de l'any passat.

-En què ha canviat el

Santanyí de les primeres jornades a les actuals?

-Evidentment jo he conegut més els jugadors i hem desenvolupat un joc millor. Des del principi l'equip ha jugat bé, però el que passa és que un equip no es fa en un dia.

-Quines aspiracions tens com a tècnic?

-Bé, no vull negar que quan vaig venir a Mallorca els meus objectius eren desenvolupar la tasca de tècnic al lloc on fos més útil. Sense cap dubte a Mallorca el que és més útil i guapo és estar al Mallorca i l'o-

portunitat l'he tenguda enguany quan em varen oferir entrenar l'equip cadet, però el Santanyí va posar molt d'interés i aquí som. Déu dirà, jo, el que vull és treballar i ser útil. Si seguiré a Santanyí, just ho pot dir el temps.

-Quins equips has vists més forts?

-El Pollença, Porto Cristo i Esporles, però són equips fets i avorrits, no saltres sempre volem guanyar, tant a Santanyí com a fora.

Jaume Rigo-Maties Adrover

Cadets C.D. S'Horta Temporada 91-92

Entrenador: Miquel Ramis Bennassar

Delegat: Llorenç Bonet Caldentey

JUGADORS

Guillem Mas Alou. (Porter) 24-11-76
 Andreu Sureda Sagrera (Defensa) 28-8-76
 Bartomeu Barceló Fiol (Defensa) 17-2-77
 Francesc Josep Lladó Adrover (Defensa) 03-8-76
 Jaume Bonet Junager (Defensa) 30-12-76
 Joan Oliver Sagrera (Defensa) 24-2-77
 Jaume Capó Bennassar (Defensa) 6-11-76
 Joan Carles Nicolau Capó (Defensa) 4-12-76
 Pere Bonet Adrover (Mig) 20-1-77
 Miquel Julià Barceló (Mig) 23-10-76
 John Archibadd Chirstie Gonzalez (Mig) 6-9-77
 Joan Nadal Gornals (Mig) 19-6-77
 Pep Toni Gil Sánchez (Mig) 10-11-77
 Javier Rama Riva (Mig) 8-9-77
 Bartomeu Roig Adrover (Davanter) 28-12-77
 Josep Miquel Adrover Amengual (Davanter) 21-6-76
 Jaume Barceló Company (Davanter) 27-5-76

FLASH ESPORTIU

En Joan Lladó va tornar, va marcar i va guanyar

En Joan Lladó Barceló és un nin de Santanyí que fa més o menys un any i mig va haver de deixar el futbol a causa d'una malaltia greu. Gràcies a déu ho ha superat i després d'entrenar tres mesos ha tornat a jugar a futbol amb els seus amics. Gràcies al Consell Insular, enguany —encara que sigui infantil— podrà participar al torneig de futbol benjamí.

A Sa lleona de s'Horta va marcar el seu primer gol, esperam que marqui molt més i disfruti amb el seu esport estimat.

-Quan vares començar?

Equip benjamí C.D. Santanyí 91-92

-La temporada 87-88: quan tenia 7 anys vaig començar a jugar a futbito fins al 10 anys. Llavors vaig començar a jugar amb els benjamins del C.D. Santanyí; hi vaig poder jugar durant mig any. Ara després d'un any i mig he pogut tornar a jugar.

-Va reaparèixer el passat 6 de desembre a Sa Lleona guanyant al San-

tanyí per 0-4, com va anar el partit?

-Va anar bé, varem guanyar.

-Com va ser el gol que vares marcar?

-Un va tirar i va passar per damunt del porter, no la va poder agafar, jo hi vaig anar i vaig xutar. Va esser un poc de sort.

-Que vares sentir?

-No ho sé... Vaig estar content.

-Com veus el teu equip?

-El veig bé, anam pel mig de la classificació. Encara que enguany no crec que puguem fer primers com l'any passat.

-Penses jugar amb els infantils abans d'acabar la lliga?

-No. Jo crec que val més esperar l'any que ve.

Maties Adrover

**MODES
JANINE**

centre comercial El Pueblo, Tenda n° 25
CALA D'OR

TEL. 65 78 47

**BANC DE
CREDIT BALEAR**

DESITJA A TOTS ELS CALONGINS
UNES BONES FESTES

*Els nostres millors destijos de pau i felicitat per a tota la gent de Calonge.
I una felicitació molt especial pels nostres amics del bàsquet.*

La Salle-Palma

Després de tot sí que ho és

Hi ha hagut bastanta polèmica sobre si l'altura del Poliesportiu que es construeix a Santanyí, devora el camp de futbol, era reglamentària, ja es parlava de cavar fins un metre, perquè es deia que s'altura mínima reglamentària era de 8 metres i només en fa set, però no pareixia una bona solució. A la fi no ha estat cap problema ja que després d'haverse mogut en Joan Serra s'ha confirmat definitivament que set metres és el mínim reglamentari per la qual cosa no s'haurà de tocar res i es pot seguir endavant.

En Sebastià Capó ens ha deixat aquesta fotografia on apareix amb en Rony Seiklay un dels millors jugadors del Miami Heats (per cert en Julio Iglesias és el tercer accionista) feta un dia que aquest jugador firmava autògrafs a una tenda d'esports. Allò que més li va sorprendre va esser que jo duia el jersei, d'en Cobi i va esser l'únic que va saber que era la mascota de Barcelona 92. —Diu en Sebastià—.

El C.D. Santanyí infantil va a per totes!

La majoria de jugadors que l'any passat vàrem fer campió de campions al torneig benjamí del Consell Insular de Mallorca enguany juguen en l'equip infantil.

De moment arrassen: 8 pàrtits jugats, 8 victòries, 72

gols a favor (mitja de 9 gols per partit) 4 en contra (0'5 per partit) amb un resultat rècord: 0-21 a Ca's Concos.

A la pròxima revista oferirem ampla inormació da-munt aquest super-equip.

INSTAL.LACIONS

MONTATGES ELECTRICS
ANTENES PARABOL.LIQUES

Exposició de APLIQUES I LAMPARES
DARRERES NOVETATS EN PEL.LICULES
DE VIDEO

eléctricas
MANRESA, S.A.

Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN -
ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859

Avda. Bèlgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

**FORN I COMESTIBLES
ADROVER**

*us desitja
un Bon Nadal*

Rafael Adrover 5 - Calonge

Tel. 657667

JOSEP ALOU JULIÀ

LAMPISTERIA*CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR*PISCINES

C/. J. Prohens, 24-07669 S'HORTA
Tel (971) 575261

C.D. Alqueria

Ballester Adrover.....	4
Tomeu Barceló	1
Tomeu Rosselló.....	1
Tòfol Hidalgo	1

JAUME ROSSELLÓ, RÈCORD DE REGULARITAT

El porter Jaume Rosselló va caure lesionat

Una inoportuna lesió va tallar a Jaume Rosselló la impressionant ratxa de partits que havia acumulat consecutivament. A la jornada 21 de la temporada 1988-89, el porter de l'Alqueria, Toni Rigo -el mateix que ara ha tornat substituir a en Jaume-, sofria una greu lesió; aquesta mateixa temporada en Jaume Rosselló va jugar els 13 partits restants. A la temporada 1.989-90 va jugar els 34 partits complets, circumstàncies que se va repetir a la passada campanya. A la lliga actual havia disputat també els primers 14 partits. Tot això suposa un autèntic rècord del porter: 95 partits oficials seguits, sense deixar cap minut de joc.

Aquests són els jugadors del C.D. Alqueria de Regional que han aconseguit

Després de quasi tres anys sense jugar, en Toni Rigo va reaparèixer

disputar més partits seguits (només s'han tengut en compta els partits com-

plets):

Partits

1. Jaume Rosselló Julià, 95; del 26-02-89 al 08-12-91
2. Guillem Rosselló Julià, 69; del 01-05-83 al 05-05-85
3. Pep Pons Rigo, 60; del 13-11-77 al 30-09-79
4. Guillem Rigo Vidal, 60; del 27-03-88 al 28-01-90
5. Llorenç Rigo Bonet, 57; del 06-03-83 al 25-11-84
6. Jaume Salom Rosselló, 57; del 23-09-84 al 09-03-86

Les lesions han començat a perseguir el conjunt curiablanquer, el que complica un poc la situació. Guillem Rosselló va rebre una genollada a l'esquena en el partit contra el Cide i ha estat baixa unes quantes jornades. Al diumenge següent, contra el Port de Pollença, en Guillem Rigo se va lesionar els lligaments del genoll i haurà d'anar enguixat cinc setmanes. I per això no fos suficient, el passat 10 de Desembre, el porter Jaume Rosselló, mentre estava entrenant, va caure en mala posició i se va fer mal a l'espatlla, el que li obligarà a estar un parell de setmanes apartat dels terrenys de joc.

El que ja havia estat porter molts anys de l'Alqueria, Toni Rigo, va tornar reaparèixer contra el Petra, després d'estar quasi tres anys sense jugar.

DARRERS RESULTATS

Alqueria, 1 - Cide, 5. (Vallbona B.)

P. Pollença, 0 - Alqueria, 3 (Ballester A, 2 i Vallbona B)

Alqueria, 2 - Petra, 2 (Vallbona B, 2)

Golejadors
Vallbona Bonet..... 13

Ha dit:

DELFI JANER (ENTRENADOR DEL CALA D'OR)

Ha dit: El Cala d'Or en quant a preparació, està a un 25% del que tocava estar ja que la plantilla és curta, no hem pogut fer mai el mateix plantejament de partit, no hem pogut comptar sempre amb els mateixos jugadors ja que hi ha hagut lesionats.

Hem d'esperar la recuperació i mirar si podem fitxar qualche jugador de qualitat perquè els que tenim són molt joves i amb falta d'experiència per mirar de sortir d'aquest clot, encara que és molt difícil. La temporada ja està molt avançada per lo qual cosa veig molt difícil la recuperació.

Ha dit:

JULIO GARCIA (JUGADOR DEL PORTMANY)

Ha dit: He vist el Cala d'Or bastant fluixet. Han possat molta d'il·lusió, moltes ganes, han corregut molt, però és un equip molt jove, sense experiència.

Quan he sortit a jugar he recordat moltes coses de l'any passat. Una vegada començat el partit just he pensat en guanyar.

El Cala d'Or té molt difícil la salvació ja que a la tercera divisió hi ha molta competitivitat.

Jo esper estar amb el Pormany molt de temps ja que no estic per tornar canviar d'aires.

L'esport i el nin II

Batomeu Mari
Teodorico Cabanes
Juan Gasull

CONCEPTES GENERALS SOBRE LA HIGIENE

La correcta neteja i higiene del teu cos són part fonamental de la teva salut. Quan fas esport sues més del que és normal, això requerirà que aquesta suor sigui eliminada amb una dutxa d'aigua i amb un sabó suau quan acabis la teva activitat esportiva. En el nin és recomenable la dutxa diària que netejarà el teu cos de la suor acumulada i les cèl·lules mortes de la pell. Tot això facilita la bona transpiració.

És recomenable que et rentis el cap al manco dues vegades a la setmana per llevar la sudoració i el greix que es diposita en els cabells.

Has de tenir especial atenció a rentar-te els peus, ja que les sabatilles esportives, normalment, tenen poca transpiració, sobretot si no són de pell.

Es necessari que cada vegada que vagis a menjar et rentis detingudament les mans amb aigua i sabó, ja que quan toques el menjar amb les mans, per exemple el pa, si les duus brutes pot esser una font d'infecció i de contagi de malalties.

Quan et dutxis en els vestuaris públics, de col·legis o instal·lacions esportives, utilitza sempre sabatilles de goma, per tal d'evitar el contacte directe dels peus amb l'aigua acumulada en la terra, d'aquesta manera pots prevenir l'aparició d'infeccions entre els dits dels peus.

LES CÀRIES

Les càries dentals són una malaltia, per no tenir-les és important que sàpigues algunes coses que et seran fonamentals per evitar la seva aparició.

El que és més important per evitar-les és tenir una bona higiene bucal, el raspallat correcte de les

dents serveix per eliminar restes dels aliments que hagin pogut quedar entre les peces dentals i així evitar que aquestes serveixin d'aliment a les bacteries que tenim a la boca. Quan et rentes les dents no has de tenir pressa, al manco utilitza tres minuts, és el temps mínim indispensable perquè la teva boca quedi neta de restes de menjar. El raspall que utilitzis ha d'esser petit, perquè arribi a tots els racons de la boca i la pugui netejar bé, l'has de canviar quan comença a estar desgastat.

És molt important que et rentis les dents després de cada menjada, al manco tres vegades cada dia, però la neteja més important és la de la nit, abans d'anar a dormir. Pots utilitzar el dentrífic que més t'agradi, però si té fluor molt millor, ja que està demostrat que aquesta substància protegeix l'esmalt dental.

Els dolços i sucres refinats ataquen l'esmalt dental produint les càries, per tant has d'evitar l'abús d'aquests. Si en menges, és important que després et rentis bé les dents. Les càries donen molts de problemes a qui practica l'esport, no només pel dolor que poden produir, sinó que a més són un focus d'infecció que pot ocasionar lesions en altres parts de l'organisme, com les articulacions, el ronyó i el cor.

Com veuràs en el dibuix, aquests productes dolços castiguen l'esmalt

de les dents, produint les càries. En aquestes s'acumulen restes de menjar que provocaran, quan fermentin, una infecció que pot produir dolor i altres problemes més importants.

Quan tenguis càries s'han de curar, has d'anar al dentista perquè et faci el tractament més adequat. No tenguis por, el dentista és un metge amic que només vol ajudar-te perquè no tenguis problemes, no et farà mal.

BOTIGA

CA'N POLLA

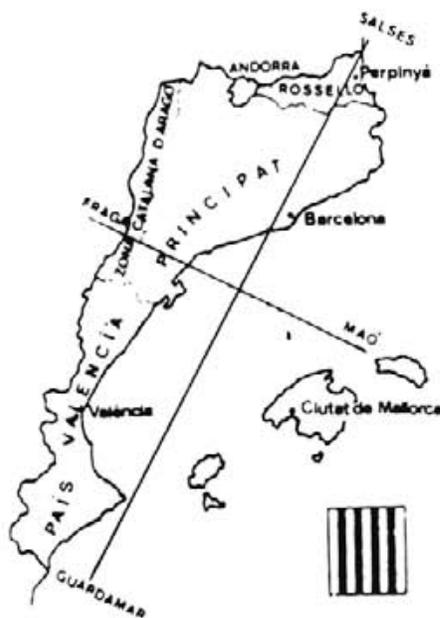

tel. 657045

Calonge

La veu de la terra

LA CATALANITAT DE LES MALLORQUES
de Pere Oliver i Domenge

Al número 16 de Dies i Coses, a aquesta mateixa secció apareixien uns fragments d'una conferència del felanitxer Pere Oliver i Domenge, conegut com l'apotecari Barceló, que va llegir fa 75 anys, el 23 de març de 1916, en el Casal Catalana de Sans «Els Segadors». Aquesta conferència fou titulada «LA CATALANITAT DE LES MALLORQUES» i substituïda «Aplec de documents, fets històrics i proves de la catalanitat de les Illes Balears».

Pere Oliver explicà la història de les Illes a un públic del Principat des d'un punt de vista que la majoria dels illencs feia estona que havien deixat de veure, des del punt de vista de qui veu la seva pàtria sotmès a un poder estranger i nociu i que desitja amb apassionat deler veure sa pàtria alliberada, tota la pàtria a la qual anomena CATALUNYA i de la qual les Illes en són una part més, com Lleida, Alacant o el Roselló.

Aquesta conferència es divideix en nou apartats amb una introducció seguida dels següents apartats:

- Nació i Estat.- Catalunya i Espanya;
- Mallorca és catalana;
- Els conqueridors de les Illes fores catalans;
- Els darrers pobladors de Mallorca eren catalans;
- La catalanitat de les Mallorques al transcurs de la història;
- La llengua de les Mallorques és la llengua catalana;
- Les Illes són catalanes en totes les activitats del viure espiritual; i
- El pensament i la voler de la consciència insular;

En aquest número publicam la introducció i «Nació i Estat.-Catalunya i Espanya». Recordau, fa 75 anys que fou llegida.

JAUME VALLBONA

La catalanitat de les Mallorques

Pertanyent a la «Joventut Nacionalista de Catalunya», el deure, determinat per l'amor a la llibertat de la Patria i a la humana justícia, m'han mogut a pujar, plè de gosadía i fortitut, en aquesta tribuna on s'hi lluita tan sols per la llibertat; en aquesta tribuna honorable suara enaltida pel mestre en civilitat. En Martí Julà, l'apòstol de la bondat humana, informador de la humaníssima ideologia, doctrina social de la Unió Catalanista. He vingut aquí, fita la mirada en el triomf de la raça catalana, amb més entusiasmes i gosadía que destresa en la lluita noble de la paraula. Nosaltres, els joves de la Unió Catalanista, som posseïdors de la força més preuada, la de més valúia en el continuat bregar en la perfecció: havem la força de la raó del nostre sentir, del nostre pensar, del nostre voler. Som joves,

sentim els neguits tots de les lliberacions humanes i volem vèncer. Què ens manca, doncs, per a la lluita i el triomf? Per això anem a la brega agosarats i forts; lluitem sense defalliments i sense recança; volem retornar-li al poble la consciència de l'ésser i, l'home, al català; volem que la Patria ascendeixi sempre camí de les lliberacions, vers la nació, ver l'estar, vers la justícia, ver la directa intervenció de Catalunya al món. Heu's-aquí, doncs, perquè som aquí, en aquesta tribuna democràtica i digna, seti d'honor de la Unió Catalanista. Heu's-aquí, perquè vaig a parlar-vos amb el cap ben alt, el cor als llavis i l'esguard flamejant de passió a pesar de que em trobi mancat del do encisador de la paraula bella, de la destresa del polemista.

Català de Mallorca, foll enamorat de les illes blaves, fervorós de la Gran Catalunya, dec parlar per la salut de la Patria, de la catalanitat de les illes blaves, les Mallorques i en alta veu perquè tots els homes conscients de Catalunya puguin oir-me i ajudar-me en la creuada santa de la unitat espiritual i social de totes les terres catalanes. Catalans conscients, oiú-me: Les Mallorques són catalanes, pregonament catalanes. Per amor a la veritat, per daler de justícia, per la fretura de lliberació que havem, ens cal reintegrar, incorporar al llinatge de Catalunya, a la pròpia valor social, les xamoses Balears, les illes volgudes, que no són ni poden ésser colònies ni possessió d'altres pobles, car son la pròpia substància, la pròpia sang de la Catalunya malhaurada, de la Catalunya triomfadora.

El procés de la desnacionalització, en nostra Catalunya, fou llarg i pregon, ens ha ferit al bell mig de l'anima nacional, ens ha malmès les entranyes i el seny. Començà quan l'any 1410, mancats d'instint i fortitut nacional, abandonàrem al foraster. En Ferràn d'Antequera, la més alta representació de la terra catalana, sacrificant-li la llibertat i la vida del malhaurat Comte d'Urgell, a llur odiós orgull, amb recança i dolor: ben cert és, emperò, sense resistència, deixant de banda l'ehorica defensa de Balaguer que fou sa pròpia defensa. L'esperit de Catalunya seguí la davallada anorreadora i els mancaments i les covardies succeint-se, ens emmenaren a les jornades heròiques i malhaurades de la caiguda de Barcelona. En 1714, la Patria Catalunya, degué retre's a En Felip V encoratjat per la força de dugues tiranies, esdevenint-ne políticament esclava. La malvestat d'aleshores congria damunt la Catalunya totes les malvolences i els odis del vencedor: era un fet la tirania d'un poder assolit per conquesta. Més, calia-els-hi afanyar-se, per esborrar de la pensa de Catalunya, de la consciència del mon, la greu injustícia consumada per a negar-la a la revisió humana quan soni l'hora de les grans reparacions socials, la campana santa de la justícia, del Dret. Dos són estats els mitjans de que s'ha valgut el conqueridor. Dels estats catalans: Mallorca, València, Catalunya, en feu regions hermanas i les esbocinàs en provincies bo i i llençant per mitjà de l'escola la capciosa definició pregonament perturbadora: *Las rgiones responden a los antiguos reinos españoles*. D'aquesta falçó seccionà violentment la Patria i, Castella, fou l'eix de la història dels pobles ibèrics i en restà mestressa, esdevenint-ne la única Espanya: la ignorància i la perfídia termenà l'acció conculcadora del dret, violentadora de la veritat i la raó. L'errar va fer fortuna, anà arrelant-se en el cor de nostre pobles que suaument s'allunyaven arribant-se a l'oblit quan les darreres generacions en que, l'abulia i l'enervadora inconsciència, s'eren ensenyorides de la gent catalana.

Aleshores, el sofisma escampat arreu del poder detentador s'afirmà en el cor dels fills de les terres catalanes, i es blasrà de la Patria, al proclamar que més enllà de les quatre provincies, en que rau estrefat el Principat, no s'hi extèn amorosa la Catalunya, no clama justícia la Patria. Nogensmenys, Natura indomptable i el bell encf de les cançons populars, malgrat tot, seguiren cantant la llibertat, glossant la gran Catalunya dampnada. L'esquarterament era finit; els pobles catalans es sentien forasters, s'esguardaven de reüll, no volien conèixer's i àdhuc, per vergonya nostra, negaven, escupien, son preclar llinatge.

A l'entretant, per l'altre mitjà ens roegaven en el cor mateix de Catalunya. La unitat de creences, la comunitat de religió, els hi fou polida erma, car l'església ens ajuntava sota una mateixa volta i àdhuc, en certs instants de perill per l'Església romana, foren cridats a la lluita agermanats, a l'ombra d'unes mateixes ensenyas. Tal fou, a començaments del XIX segle, quan l'Espanya, en alçament religiós, s'oposava toçudament als estols victoriosos de la llibertat. Aleshores, Catalunya, lluità al costat dels invasors del 1714, barrant el pas a la llibertat, a Napoleó, el valerós capità que ens feia ofrena de nostra alliberació nacional. Al redós del Bruch i Girona, restà perduda la Patria, per mor d'una clerguesia desnacionalitzadora, braç dret de la força detentadora que la cobreix amatent i la reguia, veient-hi segura defensa per son poder en la comunitat de creences.

Certament, la desnacionalització soferia per nostra Catalunya és estat greu, pregon. Emperò, sortosament quan més mancada de consciència, quan rebutjava folla el florit llenguatge foragitat ja dels afers de la vida, quan esbocinada ens apar caiguda en abulia, ressorgí viril i fort l'esperit de la raça; començava el renaixement esperançador de la Patria: Catalunya s'era salvada.

L'esperit de Catalunya glatía en el fons de les cingleres i, al vent deslliurador de la revolta pels drets de l'home, s'era abrauat, reixia en mig de les runes de nostra espiritualitat. La lluita recomençava toçada, agosarada, plena de fortitut; caminàvem, avant sempre, vers la total regoneixença de la nacionalitat, ver el dret, de la Patria, a la vida. Esmaperduts durant molts anys, emperò, lluitant sempre moguts pels dalers de lliberació, havem trobar a la fi la dressera que ens emmenarà al triomf esclatant malgrat les greus dolors determinades per egoismes, covardies i mancaments perturbadors. Catalunya, per l'actuació assenyada de la Unió Catalanista, en virtut de les noves i humanes doctrines proclamades, assolirà la llibertat i la justícia que fretura, i a l'enderrocar-se les concepcions i principis partidistes que fins avui l'han guiada, moguda sols per la

Obert tot l'any	SOPAR ESPECIAL CAP D'ANY
RESTAURANT - PIZZERIA	
Blanco y Negro	
Reserves al Tel. 64 34 65	
Portó Carí, 5 Cala Llonga	07660 - CALA D'OR Mallorca

conciència de l'esser i el propi voler consagrarà, amb la victòria, la unitat política social de les gents catalanes. La Unió Catalanista per la virtut creadora dels nous principis estatuits, elabora la nova consciència; determina la veritat social; prepara la conquesta nacional del dret a la vida.

Per això és que he volgut parlar-vos aquesta nit, en conversa amical, de la catalanitat de les Mallorques, aportant proves, llegint documents i notes que ho avalen d'una tal faïç i claretat que res hi poden els sofismes ni l'escomesa de l'odi dels descastats, per tal que, havent-ne esmentat i consciència, siau, tots vosaltres i cada un de vosaltres, braus defensors del dret de les illes Balears a dir-se catalanes i, com a tals, sien tingudes i sien integrades a la consciència nacional que va determinant-se a l'ombra sagrada de la humana ideologia, doctrina política social de la Unió Catalanista.

Dec parlar-ne, una i altra vegada, amb santa insistència, puix el jorn del triomf s'apropa i n'és hora ja de pensar amb la més gran Catalunya, d'incorporar a la Patria les belles illes dels encantaments i la flaire torbadora.

Som en vigílies de la proclamació dels drets dels pobles i el cor s'ens nua sols de pensar hi, temerós de que pugui determinar-se, la Nació Catalana, deixant orfes de llibertat, mancades de justícia, les illes ben amades, per mor de desafectes, feblesa i manca de voluntat catalana. No podem ni devem oblidar que, enllà de la mar, foren guanyades per i per a nostre llinatge. Són l'avençada, l'alerta de la raça, al mig de la mar llatina.

Recordeu-vos-ne sempre, ciutadans de la Catalunya del futur: la catalanitat de Mallorca rau escrita, amb el nom de Deu, en la mata del puig de Randa. Es hora ja de la unitat de la raça; és hora ja, abans no fineixi la lluita pel dret de les petites nacionalitats, de renovar el Jurament per les illes.

NACIÓ I ESTAT - CATALUNYA I ESPANYA

Ja ho havem dit:

La desnacionalització dels pobles de parla catalana, és estat molt greu, pregona. La darrera caiguda determinà tal pertorbament en la vida, en el sentir i en el pensar de nostre poble; tal capgirada en les concepcions i en la espiritualitat i anhels de la raça que bé ens cal definir amb la major exactitud, ço que deu entendre's per *Nació i Estat*, modalitats diverses de les societats humanes, determinades per la vida de les agrupacions, de vera importància per desfer els errors, esvaïr els equívocs i esmicolar, a la llum de la veritat, l'artifici, la mentida virtualitat d'unes concepcions ancestrals injustes i tendencioses. Això, devem, per afermar i valorar, amb la fortitut virtual del pensament, amb la força creadora de la vida escatida per l'home, la veritat social de les Mallorques, la virtualitat que mou les illes vers la valor social i biològica que els hi pertoca, vers Catalunya.

Nació i Estat, son modalitats de la vida social, existint sempre bategantes en el sí de la Humanitat, malgrat llur concepció sovint s'hagi vist capgirada, desvirtuada, pels polítics i sociòlegs, que venen governant els grans agrupaments detentadors de llibertats i conculcadors dels drets, deixebles, com són, de l'escola que enlaira, a la més alta virtut, la força mecànica i defensa qualsevol fet que per la raó de la força es determini.

Diu En Martí i Julià, nostre mestre en sociologia -PER CATALUNYA; Nació, estat i raça, pàg. 87: «La Nació significa organisme, històric i natural; la raça, comunitat de caràcters ètnics i antropològics; l'estat és un fet jurídic, d'individus o pobles ajuntats voluntàriament o setmesos al govern del dret

creat per la força. La nació existent sempre, per més que evolucioni i es modifiqui que, en llarguíssims períodes de temps, canviïn els que són caràcters especials seus dintre l'evolució històrica ben coneguda i quasi positiva; l'estat, canvia sense parar, per ésser institució de dret determinada pels accidents de la vida dels pobles; la raça no és persistent; és movable i, es perfecciona o desapareix, segons s'encertin les barreges de sang i el lloc geogràfic triat per desenrotllar-hi la vida social.

Per tant, tenim, glossant les justes, les definicions precises suara transcrites. Nació és organisme normalment determinat pel lliure existir de les agrupacions humanes: és organisme natural, biològic, del que no s'en pot prescindir; és mitjà de perfecció, de bondat, ço que vol dir, moure les societats vers la justícia i la civilitat. «la seva valor social és sols comparable amb la valor individu i, harmonitzades, seràn fonament d'una organització social lliberada de dolors morals, de societats més justes, més humanes. Nació, és comunitat de gents agermanades per una traadició, un mateix llenguatge, un sol ideal i una característica espiritualitat sempre bateganta, sempre de manifest, en el sí de la varietat de tota vida col·lectiva: és un mateix voler. Per la fortitut de sa virtualitat, un hom s'esplica, el fet biològic de la continuació seva al curs de la historia, i, àdhuc, per la vida en sí mateixa malgrat les pregones commocions socials, la perduració dels esclavatges i les violències de la força indisciplinada. Quan la creiem enrunada, desfeta, ben morta, resorgeix de nou viril i rejuvenida: és l'eterna cançó de la vida. De la seva virtualitat, de sa perduració, en són gais exemples la munió de moviments nacionalistes que esclaten arreu on hi ha un poble retut, amb més o menys violències. Bohemia, Polònia, Irlanda, Lituània, Finlàndia, Catalunya... Sa fornitut és tal, sa força, indomptable com el dret a la vida, ha determinat, valent-se de les ansies nacionalistes dels erbis de la Bosnia-Herzegorina, la guerra espeventable i fruitosa -avui ja podem dir-ho- que ens flagells. El neguit nacionalista de l'Itàlia l'ha enmenada a la lluita i, els anhels nacionalistes de Catalunya, han posat en peu de guerra, sota les banderes de la França sublim, milers de catalans.

(Estat, és un fet jurídic, producte artificios, determinat pels accidents i les passions i les follies dels pobles engreïts de la força mecànica, orbs per la lluentor de les armes i del poder divinitzat que, així com no fou, pot no ésser encara que avui sia. L'Estat, les més de les vegades, és l'esclavage, d'un o més pobles, al dret de gaudri d'una nacionalitat exòtica i venedora. Mentre, l'Estat no encaixi, se justment amb la nació; mentre no'n sia, la funció jurídica-social de la patria lliberada, serà agrupament anormal, injust, conculcador del dret, determinant de greus dolors, murada que creuarà, barrant-lo, el camí del perfeccionament humà, i l'home, la societat, si vol gaudir de la vida, si es daleix per la justícia, deurà enderrocar-la com nova ergástula de la llibertat. La quasi totalitat dels grans Estats moderns, en son exemples bategants i dolorosos. Àustria, Hongria, Alemanya, Rússia, Anglaterra, Espanya... no tenen una variable valor social-biològica, són només noms convencionals de regions geogràfiques, divisions polítiques i administratives convingudes i mutables.

Mancades totes les grans nacions, propiament Estats, d'unitat de llenguatge, d'unitat d'història, d'habituts iguals o paregudes i d'unitat de voler, sense una mateixa tradició, sense un mateix ideal, són comunitats artificioses, són agrupacions determinades per la raó de la força o pels accidents de la vida dels pobles, són fets socials que no responen a la justícia, a la veritat, al dret humà).

Catalunya és un nació, puix a més de posseir unitat ètnica,

un bell llenguatge; unitat jurídica i pensament, cultura, art i tradició ben propies, ben característiques, vol ésser, vol existir com a valor sociològic dins les condicions de vida de l'època. La sociologia moderna afirma i constata que és el voler dels pobles el variable nexce de nacionalitat.

Es, doncs, Catalunya, una nacionalitat; serà una nació, un Estat. Ara bé, la nacionalitat catalana no es limita al Principat de Catalunya; s'extén, a més, per les terres del Rosselló, Cerdanya i Conflent; per les encontrades de la Ribagorça i el Pallars; per les muntanyes lliures d'Andorra; pels vergers de la València, i per les blaves i assolaiades illes Balears. Comprèn, la Patria nostra, les terres ocupades pels pobles ibers -pobles ferment de Catalunya- segons el navegant fenici que copia Anienus.

La nacionalitat catalana resta ben determinada, doncs. La fortitut espiritual, la virtualitat és tal, que ha rebrotat ufanosa i flairoso, a pesar de les allaus del nord que de les boiroses terres devallaren, apel.lant-se el braç de Déu, escampant arreu de l'Imperi de Roma dol i damnatge; a pesar de les furies del fanatisme, les embestides dels braus genets que els flamejants sorrals de l'Arabia llençaren vers l'Europa cristiana, i, a pesar de les gestes dels guerrers de Ponent, els memorables *tercios*, que ens vincerén i cremaren nostres llibertats junyint la patria a llur poder. A pesar de totes les malvestats, continuant com a vençuts, esbocinada la Patria, Catalunya ha ressorgit i va fent sa via torçudament camí de la lliberació.

En Prat de la Riba, president de la Mancomunitat de Catalunya, punt de sortida de la reconstitució nacional, diu davant la potencialitat de la nacionalitat catalana «La Nacionalitat Catalana», Capítol VII- «Després d'això no haig d'afegir cap més paraula: si existeix un esperit col·lectiu, una ànima social catalana que ha sabut ercar una llengua, un dret, un art catalans he dit el que volia dir, he demostrat el que volia demostrar; això és, que existeix una Nacionalitat Catalana».

Espanya no és una nació, baldament se'n digui. Espanya és un Estat, i de la violentació de les forces biològiques per apareixer ço que no és perquè no pot ésser s'esdevé la tirania estatal, se'n determina dins l'Estat espanyol, les dugues cstes de ciutadans: els lliures, qui pertanyen al poble que ritma l'Espanya, i els sedenís de justícia, els paries qui pertanyen als altres pobles ibèrics a les Espanyes junyides, opreses.

Parlem-ne un xic, puix per nosaltres, és el millor exemple d'estat anormal. D'unitat de tradició, llengua, historia, art i costums no en té; no cal ésser molt lletrat per a constatar-ho. Espanya ço que se'n diu l'Espanya en nostres jorns, es troba mancada d'unitat de cultura espiritual i d'unitat de voluntat, i si bé és evident que s'ha conseguit la unitat jurídica i política administrativa és, precisament, en virtut i per raó de la força, detentant sagrats drets i determinant-ne la dolor i la tortura dels pobles dominat. En l'ahir, no molt llunyà, no era un fet encara. La unitat política va conseguir-se quan Carles V disposava a llur caprici dels afers de l'Europa. Aleshores l'Estat espanyol abarcava tota la península espanyola o ibèrica, arribant, pel costat de la França, a la mateixa i natural frontera de Catalunya. Més tard, Portugal es desintegrava, proclamant-se Estat independent, i les belles planures catalanes del Rosselló, passaven al poderiu de la França per la pau dels Pirineus.

Nogensmenys, Espanya romanía aconoriada; la dolor de les violentes separacions no trobava l'ànima on ajocar-se, i era per demés que cerqués l'ànima de l'Espanya. Altrament, Catalunya plorava adolorida i Portugal fruía de les dolceses de la llibertat. Les terres separades mai, jamai, han demanat llur reintegració; mai, jamai, ha sorgit ni l'ombra d'un irredentisme es-

panyol, puix no és possible; Espanya és un conjunt de nacions: és un Estat injust; és producte de la raó de la força; Espanya no és organisme determinat per la vida, és un Estat solement determinat per la força de les armes i de la diplomacia. Comunitat de gente artificiosa, variable; ningú pot afirmar llur perduració. Si en el futur s'esdevé per la força creadora del voler els Estats units d'Iberia, l'Espanya d'avui haurà finit i, no gensmenys, les nacionalitats de les Espanyes es continuaran plenes de vida i fortitut: lliberades.

Sintetitzant, podem afirmar: la nació és la única modalitat de la vida de les agrupacions humanes perdurable, per tal, que és un fet natural, biològic, amb el que tems a venir s'hi ajustarà l'estat funció politico-social de lur valor humana.

Certament, l'esdevenidor és de les nacionalitats. Després de la lluita afrosa, en pau i amor l'Europa martre, les ideologies triomfadores, proclamaran els drets dels pobles per assolir la justícia i la llibertat pels homes. Catalunya, comunitat natural patria dels catalans, s'afirmarà en el futur i la nació estat català serà el nostre triomf, el triomf del poble lliure.

Cares d'ahir

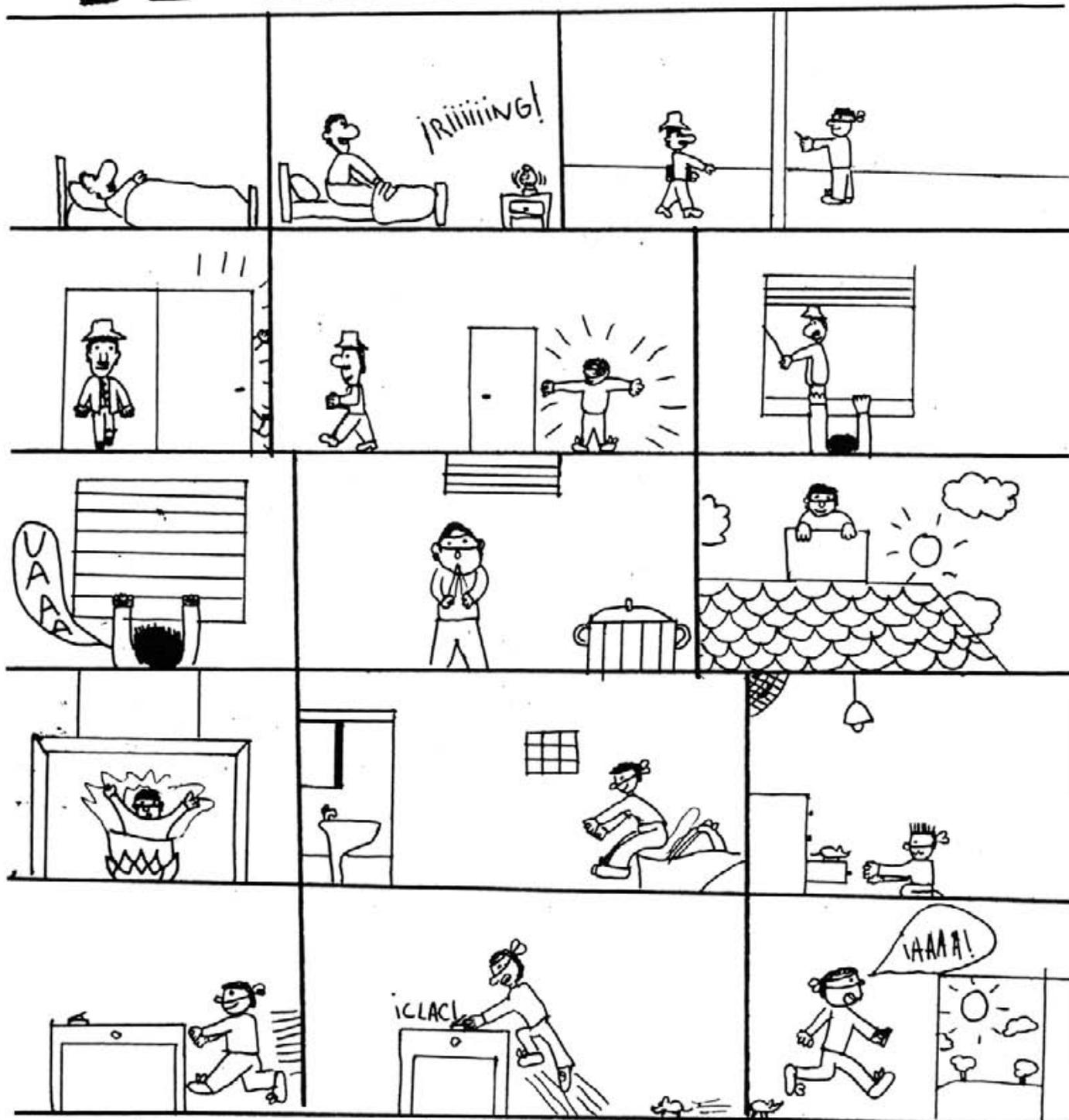

Aprofitant el caràcter extraordinari d'aquest número volem que es guanyador rebí un regal màgic.

Per tenir opció al regal basta que n'acerteu un dels tres personatges, un més conegut que els altres, un té es nom d'artista un altre està molt relacionat amb els bunyols i es darrer, que voleu que vos digui des darrer, si tothomn ja sap qui és.

Escriviu tot d'una al apartat 13 del carrer Mossèn Toni Vadell n° 6 (Crèdit de Calonge) o entregau a qualche membre del Consell de redacció la resposta, això abans del tres de gener, sinó serà massa tard per escriure als Reis Màgics.

EL LLADRE FOTUT

En Pere es desperta i va cap a la porta, però darrera la porta hi ha un lladre, obri la porta i amafa al lladre. Després el lladre intenta entrar per la finestra, però en Pere la tanca i el lladre ~~no pot~~ queda encobert. Després intenta entrar per la xemeneia i cau dins l'olla, es reflexa i obri un calaix del que surt un ratolí, el lladre puja a la taula i es troba la ratiera, després surt de la casa.

Miguel Adrover